

Research on Educational Sport

Journal homepage: <https://res.ssrc.ac.ir>

Original Article

The Effect of Perceived Social Support on Students' Quality of Life with the Mediating Role of Sports Participation Motivation

H. Dehghanpouri^{1*} , R. Sarlab², M. Mokaberian³

1. Department of Sport Management, Faculty of Physical Education, Shahrood University of Technology, Shahrood, Iran.

2. Department of Sport Management, Faculty of Sport Science, Urmia University, Urmia, Iran.

3. Department of Motor Behavior, Faculty of Physical Education, Shahrood University of Technology, Shahrood, Iran.

Received: 13/02/2023, Revised: 08/10/2023, Accepted: 29/10/2023

Abstract

Research is crucial in the field of quality of life, necessitating investigations into factors influencing this variable, such as social support and the significant role that sports can play in it. Therefore, the present study investigated the mediating role of sports participation motivation in the relationship between perceived social support and students' quality of life. This research is a component of an intra-university research project at the Shahrood University of Technology and is approved under ethical code, IR.SHAHROODUT.REC.1401.022. For practical purposes, the data collection method employed was descriptive-correlational with a structural equation modeling approach. The statistical population consisted of lower and upper secondary school students in Urmia city during the academic year 2022-2023, with a sample size of 384 individuals selected. To assess the variables in the study, questionnaires were utilized, including Zimet et al.'s (1988) perceived social support, the World Health Organization's (1996) quality of life, and Sacli-Uzunöz's (2015) sports participation motivation. Data analysis was conducted using the structural equation modeling with Smart PLS 2 software. The results indicated a positive and statistically significant direct impact of perceived social support factors and sports participation motivation on students' quality of life. Also, 26.7% of the total effect of perceived social support on quality of life was found to be indirectly mediated by the variable of sports participation motivation. This finding confirms the mediating role of sports participation motivation in the relationship between perceived social support and quality of life. In general, it can be concluded that creating an enriching environment in sports classes, along with the support and encouragement of parents and teachers, is one of the effective factors in enhancing students' quality of life.

Keywords: Motivation; Social Support; Family; Physical Health; Quality of Life; Sports Participation.

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

* Corresponding Author: H. Dehghanpouri, Tel:+98-9147768294,
E-mail:h.dehghanpouri@shahroodut.ac.ir

How to Cite: Dehghanpouri, H; Sarlab, R; Mokaberian, M. (2024). The Effect of Perceived Social Support on Students' Quality of Life with the Mediating Role of Sports Participation Motivation. *Research on Educational Sport*, 11(33), 107-136. In Persian.

Extended Abstract

Background and Purpose

Investigating the quality of life has become a significant topic in sociology. In the latter decades of the 20th century, the quality of life emerged as a critical indicator for evaluating and shaping development programs and policies (1). According to the definition of the World Health Organization, quality of life refers to an individual's perception of their own life circumstances and position in society, within the context of their culture and value system (2). The quality of life of students is associated with several factors including: A sense of belonging to school, academic progress, acceptance of responsibility and commitment to school assignments, active participation in school assignments and affairs, high motivation to learn, positive attitude towards school, strong and supportive relationships with teachers and peers and physical and mental health (3). Therefore, the present study investigated the mediating role of sports participation motivation in the connection between perceived social support and students' quality of life.

Materials and Methods

This research is part of an intra-university research project at the Shahrood University of Technology and is conducted under ethical code IR.SHAHROODUT.REC.1401.022. In practical terms, the data collection method employed was descriptive-correlational with a structural equation modeling approach. The statistical population comprised all lower and upper secondary school students in Urmia city during the academic year 2022-2023, from which a sample of 384 individuals was selected. The research utilized the following questionnaires, categorized into four sections: The questionnaire comprises four sections. The first section gathers demographic details such as gender, educational level, place of residence, and parents' literacy levels. The second section incorporates the standardized Zimet et al. (1988) questionnaire on perceived social support, featuring 12 items categorized into three components: family, friends, and significant others. Responses are rated on a 5-point Likert scale ranging from 1 (completely disagree) to 5 (completely agree). The third section includes the short form of the World Health Organization's (1996) standard questionnaire on quality of life, comprising 26 items across 5 subscales: overall general health, physical health, mental health, social relations, and environmental health. Responses are assessed using a 5-point Likert scale. The fourth section also includes the standard sports participation motivation questionnaire developed by Sacli-Uzunöz (2015), comprising 30 items distributed across four components: psychological motivations, cognitive motivations, physical motivations, and social motivations. Responses are rated on a 5-point Likert scale ranging from 1 (completely disagree) to 5 (completely agree). In this research, students' responses regarding the discussed variables in Urmia City were evaluated using the convenience sampling method, both through in-person administration and an online questionnaire designed with Google Forms. Data analysis was conducted using structural equation modeling with Smart PLS 2 software.

Results

In the first part, demographic data revealed that among the research sample of 384 participants, 61.8% were male and 31.9% were female. The highest educational level reported was secondary level II, comprising 49.7% of respondents. Regarding the literacy level of parents, 25.1% indicated that their parents had a bachelor's degree or higher. In terms of residence, urban residents accounted for the highest frequency at 74.9%. The composite reliability and Cronbach's alpha values for all variables exceeded 0.7, indicating good internal consistency. Convergent validity was confirmed as the Average Variance Extracted (AVE) criterion exceeded 0.5. Additionally, the AVE values of the main research variables were higher than their correlations with other variables, demonstrating divergent validity. Based on the software output, all fit indices of the structural model, including T-values, R², Q², and F², indicated a good fit of the research model. The T-values exceeding 1.96 confirmed the research hypotheses. The R² values were 0.643 for quality of life and 0.501 for sports participation motivation, indicating substantial variance explained by these variables in the model. Additionally, with F² values exceeding 0.35 in all cases, the fit of the structural model was deemed acceptable. In evaluating the measurement and structural models, we employed a goodness of fit index. The calculated goodness of fit value of 0.615 indicates a strong overall fit for the research model. The results indicated that perceived social support and sports participation motivation significantly influence quality of life, with path coefficients of 0.735 and 0.424, respectively. The model also demonstrated that perceived social support significantly affects sports participation motivation with a path coefficient of 0.633. The Variance Accounted For (VAF) was used to assess the strength of the indirect effect through the mediator variable, yielding a value of 0.267. This suggests a substantial indirect influence of perceived social support on quality of life via sports participation motivation. This indicates that 26.7% of the overall impact of perceived social support on quality of life is indirectly mediated by sports participation motivation, affirming its role as a mediator between perceived social support and quality of life.

Discussion and Conclusion

Indeed, the family represents one of the most crucial and influential environments for education and learning, maintaining continuous and impactful interaction with the school. Key figures such as teachers serve as pillars for the intellectual, religious, scientific, and moral development of students. In summary, based on the findings of this research, it is recommended that to enhance students' quality of life through increased social support, parents, teachers, coaches, and others should offer both direct and indirect support to students. This support can significantly contribute to improving their overall well-being and academic success. Moreover, to boost students' motivation for participating in sports, it is recommended to introduce new and engaging activities, cultivate a motivating environment in sports classes, employ active teaching methods by physical education instructors, develop appealing and enjoyable lesson content, and encourage family and adult involvement. These measures are crucial for enhancing student participation and enjoyment in sports activities.

تأثیر حمایت اجتماعی درک شده بر کیفیت زندگی دانش‌آموزان با نقش میانجی انگیزه مشارکت ورزشی

حوریه دهقان‌پوری^{۱*}، رقیه سرلاب^۲، منصوره مکبریان^۳

۱. استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران.
۲. استادیار مدیریت ورزشی، گروه رفتار حرکتی و مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران.
۳. استادیار رفتار حرکتی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴، تاریخ اصلاح: ۱۴۰۲/۰۷/۱۶، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۰۷

چکیده

پژوهش در زمینه کیفیت زندگی مهم بوده و لازم است که عوامل مؤثر بر این متغیر همچون حمایت اجتماعی و نقش برجسته‌ای که ورزش می‌تواند بر آن داشته باشد، بررسی شوند. از این‌رو، پژوهش حاضر به بررسی نقش میانجی انگیزه مشارکت ورزشی در ارتباط بین حمایت اجتماعی درک شده و کیفیت زندگی دانش‌آموزان پرداخته است. این پژوهش بخشی از طرح پژوهشی درون دانشگاهی در دانشگاه صنعتی شاهرود و دارای کد اخلاق به شماره IR.SHAHROODUT.REC.1401.022 است. از نظر هدف کاربردی، از نظر روش جمع‌آوری داده‌ها توصیفی-همبستگی از نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری کلیه دانش‌آموزان دوره اول و دوم متوسطه شهرستان ارومیه در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بودند که ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش، از پرسشنامه‌های حمایت اجتماعی درک شده زیمت و همکاران (۱۹۸۸)، کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی (۱۹۹۶) و انگیزه مشارکت ورزشی ساچلی اوزونوز (۲۰۱۵) استفاده شد. تجزیه و تحلیل اطلاعات با روش مدل‌سازی معادلات ساختاری و نرم‌افزار Smart PLS 2 انجام شد. نتایج حاکی از تأثیر مستقیم مثبت و معنادار عوامل حمایت اجتماعی درک شده و انگیزه مشارکت ورزشی بر کیفیت زندگی دانش‌آموزان بود. همچنین، ۲۶/۷ درصد از اثر کل حمایت اجتماعی درک شده بر کیفیت زندگی از طریق غیرمستقیم، توسط متغیر انگیزه مشارکت ورزشی تبیین شد که مؤید نقش میانجی انگیزه مشارکت ورزشی در رابطه بین متغیرهای حمایت اجتماعی درک شده و کیفیت زندگی است. به طور کلی می‌توان اظهار کرد که یکی از عوامل مؤثر در ارتباط با افزایش کیفیت زندگی دانش‌آموزان، ایجاد جو انگیزاننده کلاس‌های ورزشی و نیز حمایت همراهی والدین و مربیان از دانش‌آموزان می‌باشد.

واژگان کلیدی: انگیزه، حمایت اجتماعی، خانواده، سلامت جسمی، کیفیت زندگی، مشارکت ورزشی

* Corresponding Author: H. Dehghanpouri, Tel:+98-9147768294,
E-mail:h.dehghanpouri@shahroodut.ac.ir

How to Cite: Dehghanpouri, H; Sarlab, R; Mokaberian, M. (2024). The Effect of Perceived Social Support on Students' Quality of Life with the Mediating Role of Sports Participation Motivation. *Research on Educational Sport*, 11(33), 107-136. In Persian.

مقدمه

یکی از چالش‌های اصلی بهداشت و ارتقاء سطح سلامت افراد جامعه، زندگی با کیفیت است (کیان و یاسمی، ۱۳۹۹: ۱۶). کیفیت سازه‌ای چند بعدی است که شامل عوامل فیزیکی، روانی، اجتماعی و هیجانی ناشی از کنش متقابل بین شخصیت افراد و اتفاقات زندگی می‌باشد (اسپی‌وی و همکاران^۱، ۲۰۲۰: ۱۳۰۵) و نشان‌دهنده رضایت یا عدم رضایت از جنبه‌های مختلف زندگی است (لو و همکاران^۲، ۲۰۱۸: ۱۳۲). مفهوم کیفیت زندگی^۳ توجه به معنویات و احساسات فردی و تمامی سطوح نیازها از نیازهای فیزیولوژیک تا نیاز به خود شکوفایی را در برمی‌گیرد (تنبام و همکاران^۴، ۲۰۰۷: ۱۶۶)؛ واینکلر و همکاران^۵، ۲۰۱۴). بنا به تعریف گروه کیفیت سازمان بهداشت جهانی، کیفیت زندگی به ادراک فرد از جایگاه خودش در زندگی، با توجه به بافت فرهنگی جامعه و اهداف، معیارها و نگرانی‌های فرد اشاره دارد (هادی و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۶۶). همچنین کیفیت زندگی مفهوم فراگیری است که دربرگیرنده رشد حالات روانشناختی، بهبود روابط اجتماعی و رابطه با نهادهای برجسته محیطی است (گنجی و الماسی‌بیدگلی، ۱۳۹۱: ۱۷۲). کیفیت زندگی اصطلاحی است که برای بیان توسعه رفاه در یک جامعه به کار می‌رود (حقیقتیان، ۱۳۹۳: ۸۳) و در برگیرنده عوامل ذهنی (یا بهزیستی درونی که بر رضایت از زندگی متمرکز هستند) و عوامل عینی (یا کارکردهای جسمانی، روانی و اجتماعی که بر نیازهای مادی، مشارکت در فعالیت و روابط بین فردی متمرکز هستند) می‌باشند (سعیدی و فرح‌بخش، ۱۳۹۵: ۱۷۷).

در این میان، کیفیت زندگی، مؤلفه‌ای است که به دلیل نقش اثربخشی که در زندگی دانش‌آموزان دارد، اهمیت بسزایی یافته است و بیانگر سطح کیفیت ابعاد مختلف مرتبط با زندگی در مدرسه می‌باشد (معروفی و محمدی، ۱۳۹۸: ۱۰۶). حتی در تدوین برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۳) نیز به این مسئله توجه شده است، به گونه‌ای که فصل هفتم تحت عنوان «ارتقاء سلامت و بهبود کیفیت زندگی» از بخش سوم را با عنوان «توسعه سلامت، امنیت انسانی و عدالت اجتماعی»، از جمله تکالیف قانونی دولت به منظور تأمین ابعاد متفاوت کیفیت زندگی اقشار مختلف جامعه تعیین کرده است. کیفیت زندگی دانش‌آموزان با احساس تعلق به مدرسه، پیشرفت تحصیلی، پذیرش مسئولیت و تعهد نسبت به تکالیف مدرسه، مشارکت بیشتر در تکالیف و امور مدرسه، انگیزه بالا برای یادگیری، نگرش مثبت نسبت به مدرسه، ارتباط صمیمی‌تر و بهتر دانش‌آموزان با معلم و سایر همسالان و سلامت جسمی و روانی همراه است (زاهدبابلان و همکاران، ۱۳۹۶: ۷۷) و عوامل متعددی با آن در ارتباط هستند. به عنوان مثال جورکش (۱۳۹۸) در پژوهش خود به این نتیجه دست یافت که بین کیفیت تعامل معلم-دانش‌آموز و کیفیت زندگی رابطه مثبتی وجود دارد. همچنین مؤمنی‌مهمویی، کرمی و

1. Spivey & et al
2. Lu & et al
3. Quality of life
4. Tannenbaum & et al
5. Winkler

مشهدی (۱۳۹۶) در پژوهش خود به این نتیجه دست یافتند که بین خودکارآمدی معلمان و کیفیت زندگی در مدرسه رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

یکی از ابعاد کیفیت زندگی دانش آموزان، کیفیت زندگی مرتبط با سلامت جسمانی می باشد (عزیز^۱ و همکاران، ۲۰۲۰: ۲۵۶)؛ چرا که فعالیت بدنی برای سلامتی آنها ضروری است (تازیکی و همکاران، ۱۴۰۰، ۱۳۴۵). همان گونه که در ماده ۹۴ بخش ۱۷ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶) به ورزش و فعالیت بدنی تأکید شده است و دولت مکلف است بیست و هفت صدم درصد از کل نه درصد مالیات بر ارزش افزوده را برای توسعه ورزش مدارس، ورزش همگانی، فدراسیون بین المللی ورزش های زورخانه ای و کشتی پهلوانی، ورزش روستایی و عشایری، ورزش بانوان و زیرساخت های ورزش اختصاص دهد. در بند پنجم برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۱: ۲۹) نیز توجه به سطح کیفی زندگی و تکامل فرد از مهم ترین اهداف می باشد و کسب صلاحیت های اساسی حوزه تربیت و یادگیری سلامت و تربیت بدنی، ضروری و با اهمیت مطرح شده است؛ چرا که کسب این صلاحیت ها، دانش آموزان را قادر می سازد تا ظرفیت های جسمی، روحی و روانی خود را بشناسند، به آن اعتماد کنند و در جهت آن کوشا باشند. این آموزه ها به دانش آموزان کمک می کند که در قبال بهداشت و سلامتی خود مسئولیت بپذیرند و به نقش خود در تضمین سلامت جسمی و روانی و نشاط فردی و اجتماعی اعتقاد داشته باشند. نتایج تحقیقات نشان داده است، دانش آموزانی که دارای کیفیت زندگی بالایی هستند، شاداب تر، امیدوارتر و با انگیزه تر می باشند (تجلی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۰۶). سند تحول بنیادین نیز در گزاره شماره ۱۰ بیانیه ارزش ها، نشاط را یکی از گزاره های ارزشی نظام تعلیم و تربیت معرفی می کند. هم چنین در فصل پنجم این سند نیز، تربیت انسانی سالم و با نشاط را به عنوان یکی از اهداف کلان تعلیم و تربیت مطرح می نماید (خوش صفت، ۱۳۹۷: ۲۴). انگیزه ها عواملی هستند که رفتار شخص را تحریک نموده و به فعالیت های افراد جهت داده و بر میزان مشارکت ورزشی آنها تأثیر می گذارند (مرادی و همکاران، ۱۳۹۶: ۴۴). همان طور که در مدل اجتماعی-بوم شناختی مشارکت در ورزش و فعالیت بدنی نشان داده شده است که عوامل مؤثر بر مشارکت ورزشی پیچیده هستند، از جمله متغیرهای درون فردی، بین فردی، سازمانی، اجتماعی و محیطی (قربان^۲ و همکاران، ۲۰۱۹: ۳۰۹).

خود انگیزه یکی از متغیرهای کلیدی درون فردی است که بر مشارکت ورزشی تأثیر می گذارد (اسلوتزکی و سیمکین^۳، ۲۰۰۹: ۳۸۲). انگیزش یکی از مهم ترین مباحث روانشناسی ورزش است که بر میزان مشارکت ورزشی افراد تأثیر می گذارد (دهقانی و عزیزیان کهن، ۱۳۹۹: ۵۳). افراد با انگیزه های متفاوتی به فعالیت بدنی می پردازند. نوع و میزان اهمیت هر یک از عوامل انگیزشی می تواند از فردی به فرد دیگر یا از جامعه ای به جامعه دیگر متفاوت باشد (چمن پیرا و همکاران، ۱۳۹۸: ۹۹). شناخت انگیزه ها از اجزای ضروری و پیش نیاز فعالیت های ورزشی می باشد (دهقانی و عزیزیان کهن، ۱۳۹۹: ۵۴). اینکه چه چیزی پایه های انگیزش را تشکیل می دهند و چگونه معلمان می توانند به گونه ای مؤثر دانش آموزان شان را برانگیزانند سال های زیادی مورد تحقیق و مطالعه قرار گرفته شده است (کارشکی، مؤمنی مهمویی و قریشی، ۱۳۹۳: ۱۰۶). در مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران به این موضوع اشاره شده است که انگیزش و میل درونی بر پایه شناخت و اراده از مبادی مهم عملی آدمی است. لذا، توجه به انگیزه اعمال جایگاه خاصی در حیات وی دارد (کارگروه

1. Aziz
2. Qurban
3. Slutzky & Simpkins

مطالعاتی سرآمد، ۱۳۹۰: ۲۲۰). برای تحلیل مشارکت ورزشی دانش‌آموزان، بررسی سه عامل ویژگی‌ها و عقاید، اهداف و انگیزه‌های افراد، محیط و رفتار فردی و گروهی ضروری می‌باشد (عزیزیان کهن و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۲۲). در آموزش و پرورش مدرن، علاوه بر مهارت‌های خواندن، حساب کردن و نوشتن، نیازهای جدیدی در قالب کسب مهارت زیستن و حل مسأله و چگونگی رویارویی با چالش‌های هزاره سوم مطرح می‌شود. هرگونه ارتباط و تعلیمی که بدون تحرک باشد، به شکست منتهی می‌شود (برزمینی و همکاران، ۱۳۹۴: ۳). بنابراین، برنامه‌های درسی و تربیتی باید به نقش فعال، داوطلبانه و آگاهانه دانش‌آموز در فرآیند یاددهی-یادگیری و تربیت‌پذیری توجه نمایند (برنامه درسی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱: ۱۰). تحرک و نشاط در مدرسه باعث رشد و تکامل همه ابعاد وجودی یک دانش‌آموز در بعد جسمانی، شناختی، عاطفی، اخلاقی و معنوی می‌شود (برزمینی و همکاران، ۱۳۹۴: ۳). در این میان عوامل اجتماعی متعددی در مشارکت ورزشی مؤثر هستند که می‌توانند نقش مهمی در تعیین انگیزه دانش‌آموزان ایفا کنند (قربان و همکاران، ۲۰۱۹: ۳۱۰). حمایت اجتماعی ارتباط مثبتی با فعالیت‌های بدنی دارد و والدین با حمایت اجتماعی می‌توانند در مشارکت ورزشی فرزندان خود نقش بسزایی داشته باشند (رایا و دسی^۱، ۲۰۱۷: ۱۰۰؛ قربان و همکاران، ۲۰۱۹: ۳۰۸).

از طرف دیگر، به لحاظ تئوریک و عملیاتی، مهم‌ترین سازه کیفیت زندگی، رویکرد اجتماعی است. این رویکرد به دلیل وجود دو هدف یعنی بهبود همبستگی اجتماعی و مبارزه با مطرودیت اجتماعی، شبیه رویکرد کیفیت فراگیر زندگی است (نصیری-ولیک‌بنی و عبدالملکی، ۱۳۹۵: ۱۰۲). این رویکرد بازنگری انسانی در مطلوبیت و ارزیابی کیفیت زندگی است (پسران‌رزاق و همکاران، ۱۳۹۹: ۸۱). زندگی اجتماعی صحنه انواع ارتباطات و تعاملات میان انسان‌هاست (اسلیوا و فرایوالد^۲، ۲۰۱۷: ۷۴۶؛ روحی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۴۸) و جریان مستمر تربیت با فعالیت طیف گسترده‌ای از علل فلسفی و متأثر از عوامل زیستی، وراثتی، محیطی و انسانی متعددی محقق می‌شود که مشارکت و تعامل آن‌ها با همدیگر، به تداوم و پیشرفت این جریان کمک می‌نماید. در مورد دانش‌آموزان، نه تنها مدرسه و حضور فعال مربیان مؤثر می‌باشد، مشارکت و پشتیبانی عوامل اجتماعی متعددی مورد نیاز است. برخی از این عوامل مانند مدرسه هدف اصلی‌شان از تأسیس، انجام فعالیت تربیتی در سطوح متفاوت است. اما بعضی دیگر از نهادها مانند خانواده (شامل پدر و مادر و دیگر اعضای خانواده و بستگان) یا نهاد جامعه محلی (شامل دوستان، همسایگان و هم‌سالان) با توجه به امکانات و ظرفیت خود می‌توانند در فرآیند تربیت نقش مؤثری ایفا نمایند (کارگروه مطالعاتی سرآمد، ۱۳۹۰: ۱۶۸).

حمایت اجتماعی برای اولین بار توسط کوب^۳ (۱۹۷۶) ارائه شد؛ به این معنا که فرد باور می‌کند که مراقبت شده و دوست داشته می‌شود، دارای ارزش، اعتبار و احترام است و متعلق به شبکه‌ای از ارتباطات و تعهدات دوسویه می‌باشد و به سیستمی با دامنه کوچک تا بزرگ از افراد اشاره دارد که در زمان نیاز به کمک، قابل دسترس می‌باشند (به نقل از تمنائی‌فرد و همکاران، ۱۳۹۲: ۳۲). حمایت اجتماعی ادراک شده نیز بر ارزیابی شناختی فرد از محیط و سطح اطمینان فرد به اینکه در صورت لزوم، کمک و حمایت در دسترس خواهد بود، متمرکز است (لطیفی و همکاران، ۱۳۹۸: ۱۹۹). به عبارتی دیگر، ارزیابی یک فرد از در دسترس بودن و مناسب بودن حمایت برای برآوردن نیازها، حمایت اجتماعی ادراک شده نامیده می‌شود (تازیکی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۳۴۶). یکی از شناخته شده‌ترین مدل‌های حمایت اجتماعی ادراک شده، نوع چند بعدی است که حمایت ادراک

1. Ryan & Deci
2. Sliwa & Freiwald
3. Cobb

شده از سوی خانواده، دوستان و دیگر افراد مهم (معلمان و همکلاسی‌ها) می‌باشد (تمنائی فرد و همکاران، ۱۳۹۲: ۳۲). همان‌گونه که در برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۱: ۱۱) نیز به این موضوع اشاره شده است که فرآیند برنامه‌ریزی درسی و تربیتی باید زمینه مشارکت و تعامل مؤثر معلمان، دانش‌آموزان، خانواده‌ها و سایر گروه‌های ذینفع، ذریب و ذیصلاح را در طراحی، تولید، اجراء و ارزشیابی برنامه‌ها فراهم نماید. شبکه‌های حمایتی خانواده و اجتماع به عنوان یکی از جنبه‌های بنیادی محیط اجتماعی چه در جوامع اولیه و چه تا به امروز وجود داشته است. این موضوع نه تنها اهمیت شبکه‌های اجتماعی و خانوادگی را در ساختار اجتماعی ما نشان می‌دهد، بلکه توجه سیاست‌گذاران مراقبت‌های اجتماعی را نیز جلب کرده است (نصیری و لیک‌بنی و عبدالملکی، ۱۳۹۵: ۱۰۷). خانواده از محیط‌های مهم و اثربخش تربیت و یادگیری به شمار می‌آید که در تعامل مستمر و مؤثر با مدرسه می‌باشد (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱). حمایت اجتماعی از طریق برقراری ارتباطات مثبت اجتماعی افراد با یکدیگر (لی^۱ و همکاران، ۲۰۱۸: ۱۲۳) و ایجاد فضایی برای کسب تجربه‌های مثبت (ایکز و ساکار^۲، ۲۰۱۰: ۵۶۱) می‌تواند در بهبود کیفیت زندگی افراد مثرتر باشد. علاوه بر این، جامعه زمینه‌ساز و بستر شکل‌گیری روابطی است که فرد می‌تواند داشته باشد. لذا برقراری روابط اجتماعی با دیگران در جامعه و عضویت اجتماعی در اجتماعات، دامنه اجتماعی فرد را برای به‌دست آوردن حمایت اجتماعی فراهم می‌کند (کلدی و سلحشوری، ۱۳۹۱: ۹) و فعالیت‌های ورزشی چنین فرصتی را برای دانش‌آموزان فراهم می‌کند.

آقاخان بابائی و پورسلطانی زرنندی (۱۳۹۶) در پژوهشی نشان دادند که رابطه مثبت و معناداری بین محیط ادراک‌شده، حمایت اجتماعی با مشارکت در فعالیت‌های بدنی وجود دارد. بنابراین، حمایت اجتماعی والدین در فعالیت‌های بدنی به عنوان مدلی برای کودکان و نوجوانان عمل می‌کند و می‌تواند بر بسیاری از رفتارهای آن‌ها اثری مثبت داشته باشد (بای و اصفهانی‌نیا، ۱۳۹۸: ۳۰۸). لانگلد و واهل^۳ (۲۰۰۹) نیز اظهار کردند که حمایت اجتماعی با ایفای نقش میانجی بین عوامل استرس‌زای زندگی و بروز مشکلات جسمی و روانی، سلامت روان و جسم و کیفیت زندگی افراد را بهبود می‌بخشد. همچنین نتایج نشان داده است که عضویت در انجمن‌های ورزشی مدارس و اوقات فراغت فعال (تراب‌مستعدی و ساعتچیان، ۱۳۹۷: ۱۴۹) و مشارکت ورزشی (شمس و همکاران، ۱۴۰۰) سبب بهبود کیفیت زندگی دانش‌آموزان می‌شود.

قربان و همکاران (۲۰۱۹: ۳۰۸) نشان دادند که حمایت والدین به‌طور غیرمستقیم اثر معناداری بر مشارکت ورزشی دانشجویان داشته است. ططری و غلامیان (۱۴۰۰) نیز نشان دادند بین مهارت‌های ارتباطی و حمایت اجتماعی ادراک‌شده با نحوه گذراندن اوقات فراغت با تکیه بر فعالیت بدنی دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های تهران رابطه معنادار مثبتی وجود دارد. سایر مطالعات داخلی و خارجی صورت گرفته در ارتباط با متغیرهای تحقیق عبارتند از: نقش واسطه‌ای حمایت اجتماعی ادراک‌شده در تأثیر بخشودگی بین فردی بر سلامت اجتماعی (آوریده و همکاران، ۱۳۹۸)، در رابطه بین روان‌سازهای ناسازگار و کیفیت زندگی (بشارت و همکاران، ۱۳۹۷)، پیش‌بین‌های کیفیت زندگی و بهزیستی روانشناختی مادران دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی با میانجی‌گری حمایت اجتماعی ادراک‌شده مادر (تازیکی و همکاران، ۱۴۰۰)، ارتباط حمایت اجتماعی ادراک‌شده با کیفیت زندگی (نصیری و لیک‌بنی و عبدالملکی، ۱۳۹۵؛ شعبان‌زاده و همکاران، ۱۳۹۲)، حمایت اجتماعی ادراک‌شده با سبک زندگی (محقق و همکاران، ۱۳۹۹)، رابطه مشارکت در ورزش و کیفیت زندگی (آزادی و همکاران، ۱۳۹۹؛ محمدخواه‌جیرانی، ۱۳۹۹).

-
1. Li
  2. Ikiz & Cakar
  3. Langeland & Wahl

همچنین از آنجایی که تحقیقات انجام شده، پیامدهای مشارکت ورزشی دانش‌آموزان را سلامت جسمانی، سلامت روانی، بهبود کیفیت زندگی، سلامت اجتماعی، رشد و توسعه فرهنگی، افزایش سرمایه اجتماعی، نشاط و شادابی اجتماعی بیان کردند (شمس و همکاران، ۱۴۰۰) و نتایج تحقیقات نشان داده که حمایت اجتماعی ضعیف در کنار سایر متغیرها از قبیل تنهایی با نرخ مرگ و میر بالاتر مرتبط است و این اثر با برخی از عوامل خطر شناخته شده مانند چاقی، عدم فعالیت بدنی و سیگار کشیدن قابل مقایسه است. همچنین علاقه فزاینده‌ای به تأثیرات روابط اجتماعی بر سلامتی، ارائه خدمات و پیامدهای سیاست‌گذاری حاصل از چنین تأثیراتی وجود دارد (وانگ^۱ و همکاران، ۲۰۱۸: ۱). ورزش و تربیت بدنی مبنای بسیاری از رفتارها و الگوهای اجتماعی است (آزادی و همکاران، ۱۳۹۹: ۲۰۱) که می‌تواند در سطح آموزشی مدارس نقش پر رنگ خود را در زمینه تربیت دانش‌آموزانی با سلامت روان و جسم و بهبود کیفیت زندگی و ارتباطات اجتماعی و سیستم اجتماعی ایفا کند. حوزه سلامت و تربیت بدنی به دنبال برقراری سلامت کامل جسمی و روانی دانش‌آموزان به عنوان امانت الهی و بکارگیری روش‌های درست انجام فعالیت جسمانی، ارتقای توانایی‌های بدنی و حرکتی، تبیین روش‌های تفریحی سالم و ترویج بهداشت و اصول سالم زیستن و پیشگیری از ایجاد بیماری و اختلال و معلولیت‌های اندامی و توانمندسازی افراد در تسلط بر رفتار خود و حفظ سلامت است (برنامه ملی درسی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱: ۲۹). پژوهش در زمینه کیفیت زندگی مهم و ضروری بوده و لازم است که عوامل مؤثر بر این متغیرها همچون ادراک تعامل اجتماعی و حمایت اجتماعی و نقش برجسته‌ای که ورزش و فعالیت‌های ورزشی می‌تواند بر آن داشته باشد، نیز بررسی شوند. از سویی دیگر، آگاهی از اینکه چرا افراد انگیزه‌های مختلفی برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی دارند، از اهمیت زیادی برخوردار است. همچنین با توجه به کاهش فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان (جانسون^۲ و همکاران، ۲۰۱۷: ۳۹۹)، توجه به عوامل مرتبط و مؤثر در مشارکت آنان در فعالیت‌های بدنی و همچنین، پیامدهای حاصل از مشارکت در این فعالیت‌ها ضروری به نظر می‌رسد. چرا که دانش‌آموزان در خلال ورزش و فعالیت‌های بدنی یاد می‌گیرند چگونه در قالب گروهی کار کنند، اعتماد به نفس خود را افزایش دهند، برای اوقات فراغت خود برنامه‌ریزی کنند، خطر کنند، در مسائل درگیر شوند و به کمک دیگران مسائل را حل کنند (برنامه ملی درسی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱: ۲۹).

از طرف دیگر، دوره متوسطه در مدارس یکی از دوره‌های مهم و اثرگذار در نظام آموزشی است که در واقع دوره واسطه بین آموزش پایه و آموزش عالی است و واجد اهمیت چندگانه‌ای است. از یک طرف در تکمیل معلومات و دانش عمومی دانش‌آموزان نقش دارد و از طرف دیگر در آمادگی دانش‌آموزان برای ورود به نظام آموزش عالی مهم است (جوادی‌پور، ۱۳۹۸: ۵). دوره متوسطه نقطه توجه و دغدغه صاحب‌نظران تعلیم و تربیت است (زرافشان، ۱۳۹۵). براساس مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش، در راستای رسالت و مأموریت آموزش و پرورش و جهت‌دهی به رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان بر پایه تعالیم و دستورات دین مبین اسلام، اهداف دوره متوسطه اول و دوم در محورهای اعتقادی، اخلاقی، علمی و آموزشی، فرهنگی و هنری، اجتماعی، زیستی، سیاسی، اقتصادی و توجه به سلامت جسمی، روانی و اجتماعی تعیین شد. بنابراین این دوره به دلیل نقش اساسی‌اش در شکل‌دهی منش و آینده نوجوانان و همچنین تربیت نیروی انسانی و پیشرفت اقتصادی جامعه از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است (جوادی‌پور، ۱۳۹۸: ۶). از این‌رو با توجه به دلایل فوق‌الذکر و نیز به دلیل حساسیت این دوره تحصیلی پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این سؤال است که حمایت اجتماعی ادراک شده بر کیفیت زندگی دانش‌آموزان چه تأثیری دارد؟ و

1. Wang
2. Johnson

نقش انگیزه مشارکت ورزشی در این ارتباط چیست؟ امید است که نتایج پژوهش حاضر بتواند در راستای بهبود کیفیت زندگی آینده‌سازان این مرز و بوم گامی کوچک برداشته باشد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی است که از نظر روش جزو پژوهش‌های توصیفی می‌باشد که به صورت پیمایشی انجام شده است و براساس هدف نیز کاربردی می‌باشد. این پژوهش بخشی از طرح پژوهشی درون دانشگاهی در دانشگاه صنعتی شاهرود می‌باشد و دارای کد اخلاق به شماره IR.SSRC.REC.1401.022 است. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش‌آموزان دوره اول و دوم متوسطه مدارس دولتی شهرستان ارومیه در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ می‌باشند که با توجه به آمار اداره کل آموزش و پرورش شهرستان ارومیه، تعدادشان در مجموع ۶۱۹۶۹ نفر هستند. برای برآورد حجم نمونه از نظریه کلاین^۱ (۲۰۱۴) استفاده شد که با توجه به تعداد گویه‌های پرسش‌نامه‌ها (۶۸ سؤال) با برآورد حداقل ۲ برابر و حداکثر ۱۰ برابر تعداد سؤالات بین ۱۳۶ تا ۶۸۰ تخمین زده شد. جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز این پژوهش در دو بخش کتابخانه‌ای و پیمایشی انجام شد. در بخش کتابخانه‌ای از کتاب، مقالات و پایان‌نامه‌های مختلف استفاده شده است و در بخش میدانی نیز از پرسشنامه استفاده شد. پرسشنامه‌های مورد استفاده شامل ۴ بخش است. بخش اول شامل اطلاعات جمعیت‌شناختی مانند جنسیت، مقطع تحصیلی، محل سکونت و سطح سواد والدین می‌باشد. بخش دوم شامل پرسشنامه استاندارد حمایت اجتماعی درک شده^۲ زیمت^۳ و همکاران (۱۹۸۸) دارای ۱۲ گویه و سه مؤلفه خانواده، دوستان و دیگران مهم می‌باشد. سؤالات ۳، ۴، ۸ و ۱۱ مربوط به مؤلفه خانواده، سؤالات ۶، ۷، ۹ و ۱۲ مربوط به مؤلفه دوستان و سؤالات ۱، ۲، ۵ و ۱۰ مربوط به مؤلفه دیگران مهم می‌باشد که طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت (۱ تا ۵ به ترتیب کاملاً مخالفم، مخالفم، نه مخالفم نه موافقم، موافقم، کاملاً موافقم) را به خود اختصاص داده‌اند. روایی و پایایی این پرسشنامه در بسیاری از تحقیقات و در بین جوامع آماری مختلف مورد بررسی و تأیید قرار گرفته شده است. از جمله ططری و غلامیان (۱۴۰۰) در پژوهش خود و به منظور بررسی این متغیر در بین دانش‌آموزان، روایی این پرسشنامه را تأیید نمودند. پایایی پرسشنامه را نیز با شاخص‌های آلفا کرونباخ و پایایی ترکیبی ارزیابی کردند. میزان آلفا کرونباخ برابر ۰/۷۴ و پایایی ترکیبی برابر ۰/۷۵ بدست آمد که نشان از پایایی مناسب و قابل قبول پرسشنامه می‌باشد. همچنین برای بررسی روایی همگرا از شاخص متوسط واریانس استخراج شده استفاده شد که مقدار آن بیش‌تر از ۰/۵ و قابل قبول بود.

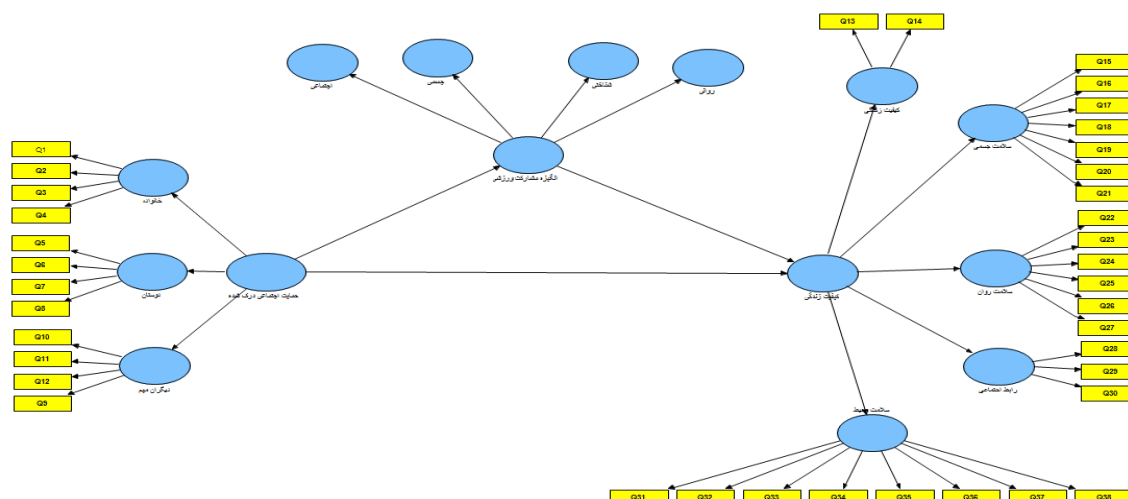
بخش سوم شامل فرم کوتاه پرسشنامه استاندارد کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی^۴ (۱۹۹۶) با ۲۶ گویه و ۵ زیرمقیاس کیفیت زندگی و سلامت عمومی کلی (سؤالات ۱ و ۲)، سلامت جسمی (سؤالات ۳-۴-۱۰-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸)، سلامت روان (سؤالات ۵-۶-۷-۱۱-۱۹-۲۶)، روابط اجتماعی (سؤالات ۲۰-۲۱-۲۲) و سلامت محیط (سؤالات ۸-۹-۱۲-۱۳-۱۴-۲۳-۲۴-۲۵) می‌باشد. سؤالات ۳، ۴ و ۲۶ به صورت وارونه نمره‌گذاری می‌شوند. سؤالات ۱ و ۲ در طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت ۱ تا ۵ به ترتیب خیلی بد تا خیلی خوب و کاملاً ناراضی تا کاملاً راضی می‌باشند. باقی سؤالات نیز در طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت ۱ تا ۵ به ترتیب از خیلی کم تا خیلی زیاد می‌باشند. این پرسشنامه به زبان‌های مختلف ترجمه و در مناطق گوناگون

1. Kline
2. MSPSS
3. Zimet
4. WHO-QOL-BREF

برای گروه‌های سنی مختلف اعتباریابی شده است (غفاری و شیرعلی، ۱۳۹۷). از جمله غفاری و شیرعلی (۱۳۹۷) در پژوهش خود روایی و پایایی این پرسشنامه را بررسی و مورد تأیید قرار دادند. نتایج بدست آمده از پژوهش نجات و همکاران (۱۳۸۵) نیز تحت عنوان: «استانداردسازی پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان بهداشت: ترجمه و روان‌سنجی گونه ایرانی»، حاکی از روایی و پایایی قابل قبول این ابزار در ایران در بین گروه‌های سالم و بیمار می‌باشد. بخش چهارم نیز شامل پرسشنامه استاندارد انگیزه مشارکت ورزشی ساچلی اوزونوز^۱ (۲۰۱۵) حاوی ۳۰ گویه و چهار مؤلفه انگیزه‌های روانی^۲ (سؤالات ۱ تا ۷)، انگیزه‌های شناختی^۳ (سؤالات ۸ تا ۱۵)، انگیزه‌های جسمی^۴ (سؤالات ۱۶ تا ۲۲) و انگیزه‌های اجتماعی^۵ (سؤالات ۲۳ تا ۳۰) در طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت (۱ تا ۵ به ترتیب کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) می‌باشد. رای و پایایی این پرسشنامه نیز در پژوهش ساچلی اوزونوز (۲۰۱۵) بررسی و مورد تأیید قرار گرفته شده است.

در این پژوهش به روش در دسترس، هم به صورت حضوری و هم با استفاده از پرسشنامه آنلاینی که با استفاده از فرم‌های گوگل طراحی شد، پاسخ دانش‌آموزان در خصوص متغیرهای مورد بحث در سطح شهرستان ارومیه ارزیابی شد. لینک ایجاد شده از طریق هماهنگی با اداره کل آموزش و پرورش ارومیه در اختیار مدیران مدارس قرار گرفت تا در گروه‌های شاد موجود در مدارس در اختیار دانش‌آموزان دوره اول و دوم متوسطه شهرستان ارومیه به صورت در دسترس قرار بگیرد. معیارهای ورود برای پاسخ به پرسشنامه عبارتند از: (الف) دانش‌آموز (ب) مشغول به تحصیل در شهرستان ارومیه (ج) مشغول به تحصیل در مقطع متوسطه اول و دوم (د) مشغول به تحصیل در مدارس دولتی بود. همه شرکت‌کنندگان داوطلبانه به نظرسنجی پاسخ دادند و رضایت آگاهانه خود را در این نظرسنجی اعلام کردند. سؤالات به طور واضح ارائه داده شده بود و شرکت‌کنندگان می‌توانستند در هر مرحله بدون این که دلایل خود را برای انجام این کار بررسی کنند، ارائه پاسخ را قطع کرده یا از آن لینک خارج شوند. داده‌ها طی دو ماه (یکم آبان ماه تا سی‌ام آذر ماه سال ۱۴۰۱) جمع‌آوری شد. برای تحقق هدف تحقیق، با توجه به مبانی نظری از الگوی زیر استفاده شده است. در این چارچوب حمایت اجتماعی درک شده متغیر مستقل، انگیزه مشارکت ورزشی متغیر میانجی و کیفیت زندگی به عنوان متغیر وابسته باشند.

-
1. Saçlı Uzunöz
  2. Psychological motives
  3. Cognitive motives
  4. Physical motives
  5. Social motives

شکل ۱. چارچوب مفهومی پژوهش

با کنار گذاشتن پرسشنامه‌های مخدوش، تجزیه و تحلیل آماری روی ۳۸۴ پرسشنامه انجام شد. جهت جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز این پژوهش از ابزار پرسشنامه استفاده شده است که جزئیات آن در جدول (۱) آورده شده است.

جدول ۱. منابع و ابعاد پرسشنامه‌های پژوهش

منبع	آلفای کرونباخ	تعداد	متغیر
زیمت و همکاران (۱۹۸۸)	۰/۸۱۱	۱۲	حمایت اجتماعی درک شده
سازمان بهداشت جهانی (۱۹۹۶)	۰/۹۰۳	۲۶	کیفیت زندگی
ساگلی اوزونوز (۲۰۱۵)	۰/۸۸۹	۳۰	انگیزه مشارکت

علاوه بر تأیید پرسشنامه‌ها از سوی اساتید که به پژوهش‌های مرتبط پرداخته‌اند، برای ارزیابی پایایی پرسشنامه و اطمینان از هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری تحقیق نیز از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که مقادیر آن در جدول شماره ۱ آمده است. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSSwin19 و Smart PLS 2 تجزیه و تحلیل شدند و از مدل‌سازی معادله‌های ساختاری استفاده شد. باید خاطر نشان کرد که حداقل مقدار قابل قبول برای آلفای کرونباخ ۰/۷ می‌باشد (هیر، رینگل و سارستد، ۲۰۱۱). از آنجاییکه ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده برای هر کدام از متغیرها بیش از ۰/۷ بوده، بنابراین پژوهش حاضر از این لحاظ دارای پایایی می‌باشد.

یافته‌ها

در این پژوهش برای توصیف ویژگی‌های پاسخ‌دهندگان از آمار توصیفی (آزمون فراوانی) استفاده شده است. از تعداد ۳۸۴ نفر پاسخ‌دهنده، ۶۸/۱ درصد آن‌ها مرد و ۳۱/۹ درصد زن بودند. بیشترین فراوانی از نظر تحصیلات را مقطع متوسطه دوم با ۴۹/۷

درصد شامل می‌شود. در خصوص سطح سواد والدین، ۲۵/۱ درصد از پاسخ‌دهندگان دارای والدین لیسانس به بالا بودند. از لحاظ محل سکونت نیز، افراد شهرنشین بیشترین فراوانی (۹/۷۴ درصد) را به خود اختصاص داده بود. در این پژوهش برای بررسی برازش مدل و تحلیل داده‌ها از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی استفاده گردیده است. به همین دلیل، برازش مدل پژوهش با استفاده از معیارهای پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا بررسی شد. برای بررسی میزان پایایی از دو معیار آلفای کرونباخ (در جدول ۱ آورده شده است) و پایایی ترکیبی استفاده شد. باید خاطر نشان کرد که مقدار این دو معیار می‌بایست بزرگتر یا مساوی ۰/۷ باشد تا پایایی در مورد آن مدل اندازه‌گیری قابل قبول باشد. همچنین، روایی پرسشنامه نیز توسط دو معیار روایی همگرا و روایی واگرا بررسی گردید. برای ارزیابی روایی همگرا از معیار میانگین واریانس استخراج شده استفاده شد که مقدار قابل قبول برای آن می‌بایست بزرگتر یا مساوی ۰/۵ باشد (هولند، ۱۹۹۹). نتایج این معیارها مطابق جدول (۲) می‌باشد.

جدول ۲. بار عاملی، آماره تی، پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده سازه‌های پژوهش

سازه	سوالات	بار عاملی	آماره تی	CR	AVE
خانواده	Q1	۰/۸۷۸	۹/۷۸۷	۰/۶۹۸	۰/۵۸۳
	Q2	۰/۶۴۱	۵/۴۱۹		
	Q3	۰/۸۵۴	۴/۹۸۶		
	Q4	۰/۶۰۱	۹/۸۲۷		
دوستان	Q5	۰/۹۲۴	۳۱/۹۸۰	۰/۸۰۶	۰/۶۵۷
	Q6	۰/۸۷۲	۴۲/۰۶۱		
	Q7	۰/۸۶۳	۷/۴۶۶		
	Q8	۰/۸۸۰	۱۲/۴۶۶		
دیگران	Q9	۰/۸۳۴	۶۵/۶۸۱	۰/۷۶۱	۰/۶۲۵
	Q10	۰/۸۱۷	۹۲/۳۴۳		
	Q11	۰/۸۴۲	۵۵/۱۹۹		
	Q12	۰/۷۵۲	۴۷/۸۲۰		
کیفیت زندگی	Q13	۰/۸۴۰	۱۰/۹۰۰	۰/۸۴۰	۰/۷۲۴
	Q14	۰/۶۹۹	۵/۰۹۷		
سلامت جسمی	Q15	۰/۶۲۹	۸/۱۶۵	۰/۹۳۵	۰/۷۸۳
	Q16	۰/۶۰۳	۲/۴۹۳		
	Q17	۰/۷۵۷	۴/۱۴۱		
	Q18	۰/۶۴۸	۸/۳۴۴		
	Q19	۰/۶۳۸	۵/۸۷۵		
	Q20	۰/۶۱۱	۸/۸۴۸		
	Q21	۰/۶۹۱	۲/۹۶۴		
سلامت روان	Q22	۰/۸۰۴	۸/۰۵۱	۰/۸۸۵	۰/۶۵۸
	Q23	۰/۸۳۴	۸/۴۲۵		

1. Hulland

فصلنامه پژوهش در ورزش تربیتی، زمستان ۱۴۰۲، دوره ۱۱، شماره ۳۳

جدول ۲. بار عاملی، آماره تی، پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده سازه‌های پژوهش

سازه	سؤالات	بار عاملی	آماره تی	CR	AVE
	Q24	۰/۶۰۸	۷/۰۱۳	۰/۷۲۴	۰/۵۹۶
	Q25	۰/۸۰۳	۵/۲۳۳		
	Q26	۰/۸۱۱	۲/۸۰۷		
	Q27	۰/۹۲۷	۴۳/۳۲۵		
رابط اجتماعی	Q28	۰/۶۷۶	۱۹/۸۱۳	۰/۷۲۴	۰/۵۹۶
	Q29	۰/۸۹۵	۶۸/۹۷۵		
	Q30	۰/۹۲۰	۱۱/۳۱۱		
سلامت محیط	Q31	۰/۷۶۵	۴۰/۱۶۵	۰/۸۷۳	۰/۶۱۶
	Q32	۰/۷۳۹	۴۵/۰۵۸		
	Q33	۰/۷۸۷	۳۹/۷۹۴		
	Q34	۰/۷۷۶	۲۹/۳۴۸		
	Q35	۰/۷۸۴	۳۰/۶۳۹		
	Q36	۰/۸۱۲	۱۳/۶۹۲		
	Q37	۰/۸۹۵	۹/۱۵۸		
	Q38	۰/۸۹۲	۹/۴۳۷		
انگیزه‌های روانی	Q39	۰/۷۹۵	۴۴/۷۲۶	۰/۷۶۱	۰/۶۶۳
	Q40	۰/۷۰۷	۱۶/۱۶۲		
	Q41	۰/۶۲۲	۱۸/۶۶۹		
	Q42	۰/۶۵۰	۲۴/۵۷۲		
	Q43	۰/۸۷۱	۴۵/۷۶۴		
	Q44	۰/۶۰۶	۱۱/۴۷۷		
	Q45	۰/۸۹۰	۶۶/۳۶۰		
انگیزه‌های شناختی	Q46	۰/۸۶۳	۹/۴۸۲	۰/۸۷۴	۰/۷۰۱
	Q47	۰/۸۷۱	۴۲/۱۰۴		
	Q48	۰/۸۴۷	۹/۳۶۸		
	Q49	۰/۶۳۱	۶/۶۲۹		
	Q50	۰/۸۷۴	۱۱/۹۸۴		
	Q51	۰/۶۶۹	۵/۷۹۶		
	Q52	۰/۸۳۷	۱۰/۹۸۸		
	Q53	۰/۸۸۰	۵۷/۱۷۹		
انگیزه‌های جسمی	Q54	۰/۸۵۱	۱۰/۷۶۲	۰/۸۴۱	۰/۷۲۵
	Q55	۰/۷۸۶	۴/۵۱۳		
	Q56	۰/۷۹۲	۲۲/۵۲۳		
	Q57	۰/۹۷۸	۴۶/۹۰۴		
	Q58	۰/۸۲۰	۴/۱۷۵		
	Q59	۰/۸۲۰	۸/۷۴۶		

جدول ۲. بار عاملی، آماره تی، پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده سازه‌های پژوهش

سازه	سؤالات	بار عاملی	آماره تی	CR	AVE
انگیزه‌های اجتماعی	Q60	۰/۸۵۳	۶/۰۹۵	۰/۸۳۷	۰/۶۳۳
	Q61	۰/۹۷۱	۲۸/۶۹۴		
	Q62	۰/۹۲۵	۸۷/۴۶۲		
	Q63	۰/۹۷۹	۳۱/۷۰۷		
	Q64	۰/۷۹۲	۱۲/۵۸۲		
	Q65	۰/۸۲۹	۳۳/۴۸۳		
	Q66	۰/۷۰۱	۳۴/۲۵۹		
	Q67	۰/۶۰۹	۹/۵۸۳		
	Q68	۰/۸۳۹	۱۰/۳۴۸		

همان‌گونه که از جدول (۲) مشخص است، تمامی مقادیر پایایی ترکیبی سازه‌های پژوهش از ۰/۷ بیشتر می‌باشد، همچنین مقدار AVE نیز برای سازه‌ها بزرگتر از ۰/۵ بدست آمده است و این مطلب مؤید این است که پایایی و روایی همگرایی مدل پژوهش در حد قابل قبول می‌باشد. علاوه بر پایایی و روایی همگرا، برای بررسی روایی واگرا، می‌بایست میزان تفاوت بین شاخص‌های یک متغیر با شاخص‌های دیگر در مدل پژوهش مقایسه شود. این کار از طریق مقایسه جذر AVE هر متغیر با مقادیر ضرایب همبستگی بین متغیرهای مرتبه اول، محاسبه می‌گردد. برای این کار یک ماتریس تشکیل می‌دهیم که مقادیر قطر اصلی آن جذر ضرایب AVE هر متغیر و مقادیر پایین قطر اصلی ضرایب همبستگی بین هر متغیر با متغیرهای دیگر می‌باشد (هیر و همکاران، ۲۰۱۱). در جدول (۳) این مقادیر نشان داده شده است.

جدول ۳. بررسی روایی واگرایی پژوهش

سازه‌ها	Var1	Var2	Var3	Var4	Var5	Var6	Var7	Var8	Var9	Var10	Var11
خانواده	۰/۷۶۳										
دوستان	۰/۴۱۹	۰/۸۱۰									
دیگران	۰/۳۵۷	۰/۵۶۶	۰/۷۹۰								
کیفیت زندگی	۰/۴۰۳	۰/۵۶۳	۰/۵۳۳	۰/۸۵۰							
سلامت جسمی	۰/۱۴۲	۰/۵۱۹	۰/۰۵۲	۰/۳۳۷	۰/۸۸۴						
سلامت روان	۰/۲۷۴	۰/۰۶۱	۰/۰۱۹	۰/۱۱۰	۰/۴۴۹	۰/۸۱۱					
رابط اجتماعی	۰/۰۲۲	۰/۱۳۵	۰/۱۷۶	۰/۱۱۵	۰/۰۵۶	۰/۷۷۲					
سلامت محیط	۰/۱۵۸	۰/۵۴۶	۰/۴۴۷	۰/۴۰۲	۰/۱۰۲	۰/۵۲۲	۰/۳۰۰	۰/۷۸۴			

جدول ۴. سطح معناداری روابط بین متغیرها

نتیجه	آماره t	متغیرها
تأیید شد	۲۳/۰۸۷	حمایت اجتماعی درک شده ← کیفیت زندگی
تأیید شد	۱۹/۰۵۵	حمایت اجتماعی درک شده ← انگیزه مشارکت ورزشی
تأیید شد	۶/۹۰۵	انگیزه مشارکت ورزشی ← کیفیت زندگی

ضریب تعیین (R^2)، اندازه تأثیر (f^2) و مقدار معیار سنجش (Q^2) معیارهای دیگری هستند که برای متصل کردن بخش اندازه‌گیری و بخش ساختاری مدل‌سازی معادلات ساختاری به کار می‌روند.

جدول ۵. اثرات بر متغیر درون‌زا و مقادیر کیفیت مدل ساختاری

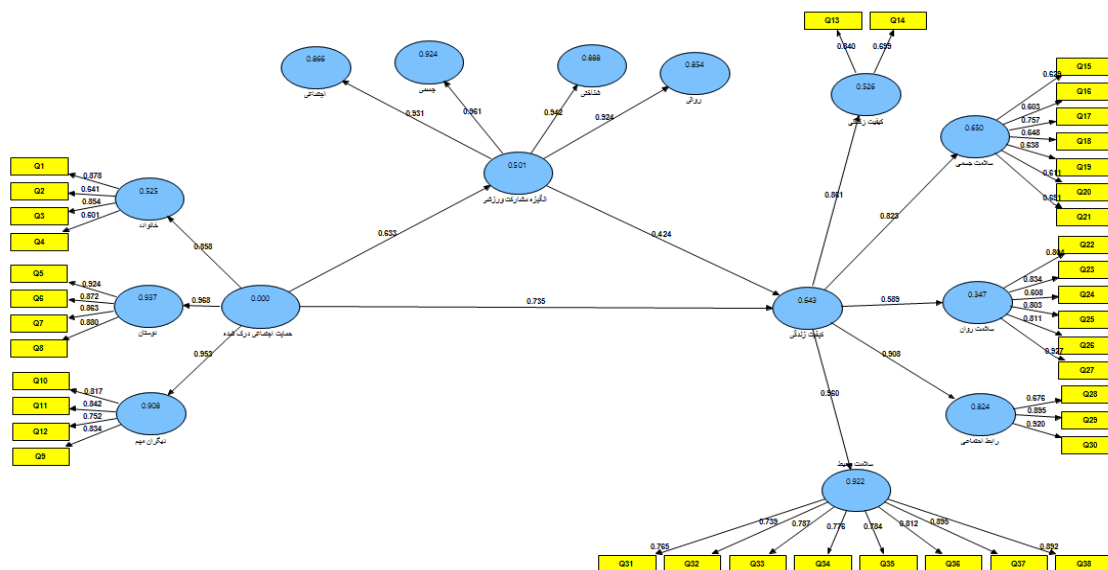
مقدار معیار سنجش (I-SSE/SSO)	اندازه تأثیر (f^2)	ضریب تعیین (R^2)	
۰/۵۵۸	—	۰/۶۴۳	کیفیت زندگی
۰/۴۳۵	—	۰/۵۰۱	انگیزه مشارکت ورزشی
—	۰/۵۹۱	—	حمایت اجتماعی درک شده ← کیفیت زندگی
—	۰/۴۹۹	—	حمایت اجتماعی درک شده ← انگیزه مشارکت ورزشی
—	۰/۳۷۸	—	انگیزه مشارکت ورزشی ← کیفیت زندگی

سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ برای ضریب تعیین (چین^۱، ۱۹۹۸)، و سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ برای اندازه تأثیر و مقدار معیار سنجش، به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی معرفی شده‌اند (هنسلر، رینگل و سینکویکس^۲، ۲۰۰۹)، که مقادیر بدست آمده نشان از قابل قبول بودن برازش مدل ساختاری است. علاوه بر معیارهای مذکور جهت سنجش مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری که در بالا به آن‌ها اشاره شد از شاخصی به اسم نیکویی برازش، معرفی شده توسط تننهاوس، آماتو و اسپوزیتو وینزی^۳ (۲۰۰۴) برای سنجش کلی مدل استفاده می‌کنیم. این معیار هر دو مدل اندازه‌گیری و ساختاری را مدنظر قرار می‌دهد. در واقع، توسط این معیار محقق می‌تواند پس از بررسی برازش بخش اندازه‌گیری و بخش ساختاری مدل کلی پژوهش خود، برازش بخش کلی را نیز کنترل نماید. فورنل و لارکر^۴ (۱۹۸۱) سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای آن معرفی نموده‌اند.

$$GOF = \sqrt{Com} \times \overline{R^2} = \sqrt{0/663 \times 0/572} = 0/615 \quad \text{رابطه ۱.}$$

1. Chin
2. Hensler, Ringle & Sinkovics
3. Tenenhaus, Amato & Esposito Vinzi
4. Fornell & Larcker

با توجه به مقادیر معیار برای سنجش مدل کلی، عدد به دست آمده (۰/۶۱۵) نشان از برازش کلی قوی برای مدل پژوهش دارد. پس از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، ساختاری و مدل کلی محقق اجازه می‌یابد که به بررسی و آزمون فرضیه‌های پژوهش خود بپردازد.

شکل ۳. تخمین استاندارد مدل تحقیق

بنابراین، اثرات متغیرهای حمایت اجتماعی درک شده، کیفیت زندگی و انگیزه مشارکت ورزشی با استفاده از روش معادلات ساختاری در دو حالت اعداد معناداری برای بررسی فرضیه‌ها و تخمین استاندارد برای بررسی شدت تأثیر متغیرها بر هم بررسی و نتایج در جدول ۶ درج شده است.

جدول ۶. نتایج مدل ساختاری

نتیجه	ضریب مسیر	اعداد معناداری	مسیر ساختاری
اثرات مستقیم			
تأیید	۰/۷۳۵	۲۳/۰۸۷	حمایت اجتماعی درک شده ← کیفیت زندگی
تأیید	۰/۶۳۳	۱۹/۰۵۵	حمایت اجتماعی درک شده ← انگیزه مشارکت ورزشی
تأیید	۰/۴۲۴	۶/۹۰۵	انگیزه مشارکت ورزشی ← کیفیت زندگی
اثرات غیر مستقیم			
تأیید	۰/۲۶۸	۹/۱۱۲	حمایت اجتماعی درک شده ← انگیزه مشارکت ورزشی ← کیفیت زندگی

علاوه بر مطالب ارائه شده، برای تعیین شدت اثر غیرمستقیم از طریق متغیر میانجی از آماره‌ای به نام VAF استفاده می‌شود که مقداری بین ۰ و ۱ را اختیار می‌کند. هر چه این مقدار به ۱ نزدیک‌تر باشد، نشان از قوی‌تر بودن تأثیر متغیر میانجی دارد. در واقع، این مقدار نسبت اثر غیرمستقیم بر اثر کل را می‌سنجد.

$$\text{VAF} = \frac{0/633 \times 0/424}{(0/633 \times 0/424) + 0/735} = 0/267 \quad \text{رابطه ۲.}$$

این بدان معناست که ۲۶/۷ درصد از اثر کل حمایت اجتماعی درک شده بر کیفیت زندگی از طریق غیرمستقیم، توسط متغیر انگیزه مشارکت ورزشی تبیین می‌شود که مؤید نقش میانجی انگیزه مشارکت ورزشی در رابطه بین متغیرهای حمایت اجتماعی درک شده و کیفیت زندگی است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر حمایت اجتماعی ادراک شده بر کیفیت زندگی دانش‌آموزان با نقش میانجی انگیزه مشارکت ورزشی بود. به طور کلی، نتایج پژوهش حاضر نشان داد که حمایت اجتماعی درک شده و انگیزه مشارکت ورزشی بر کیفیت زندگی دانش‌آموزان اثر مثبت و معناداری دارد. نتایج بخش اول پژوهش حاکی از تأثیر مثبت و معنادار حمایت اجتماعی درک شده بر کیفیت زندگی دانش‌آموزان بود که با نتایج برخی پژوهش‌ها هم‌راستا می‌باشد (نصیری و لیک‌بنی و عبدالملکی، ۱۳۹۵؛ شعبان‌زاده و همکاران، ۱۳۹۲؛ آلسوبایی^۱ و همکاران، ۲۰۱۹). اکثر جامعه‌شناسان بر اهمیت روابط اجتماعی در افزایش کیفیت زندگی متفق‌القول هستند (ربانی خوراسگانی و کیانپور، ۱۳۸۶). حمایت اجتماعی دربرگیرنده توجه، محبت و مساعدتی است که فرد از جانب خانواده، دوستان و سایر افراد دریافت می‌کند و به عنوان سپری در برابر رخدادهای استرس‌زا بوده و می‌تواند اثر مثبتی بر کیفیت زندگی افراد داشته باشد (شعبان‌زاده، ۱۳۹۲). خانواده به عنوان یک منبع نیرومند برای حمایت از فرد در برابر دگرگونی‌ها به‌شمار می‌رود و اعضای خانواده در شرایط تنش‌زا می‌توانند تأثیر مثبتی بر یکدیگر بگذارند (وازکیوس^۲ و همکاران، ۲۰۰۵). در واقع، خانواده از محیط‌های مهم و اثربخش تربیت و یادگیری به‌شمار می‌آید که در تعامل مستمر و مؤثر با مدرسه می‌باشد (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱: ۱۳).

خانواده به طور طبیعی مهم‌ترین نقش را در زمینه‌سازی رشد و تحول فرزندان بر عهده دارد. خانواده باید نسبت به انجام تکالیف تربیتی خود پاسخگو باشد و نمی‌تواند نسبت به اهداف، برنامه‌ها و اقدامات تربیتی انجام یافته نسبت به فرزندان خویش بی‌توجه باشد. به این ترتیب خانواده نه تنها در پشتیبانی و اجرای طرح‌های تربیتی، بلکه در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و به خصوص ارزشیابی از برنامه‌ها و اقدامات فرآیند تربیت باید مشارکت فعال داشته باشد (کارگروه مطالعاتی سرآمد، ۱۳۹۰: ۱۷۴-۱۷۶). دیگران مهم هم‌چون معلم نیز زمینه‌ساز رشد عقلانی، ایمانی، علمی و اخلاقی دانش‌آموزان است (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱: ۱۵).

محققین بر این عقیده‌اند که حمایت اجتماعی از طریق احساس قدردانی و ارتباط با شبکه‌های اجتماعی، نقش مثبتی را در کیفیت زندگی افراد بازی می‌کند و سطوح پایین احساس حمایت، موجب مشکلاتی در سلامت روان‌شناختی افراد خواهد شد

1. Alsubaie
2. Vazques

(کامارا و پادیللا، ۲۰۱۷؛ دافالا^۲ و همکاران، ۲۰۱۶). می‌توان گفت، در مقایسه زمانی که افراد در اجتماع قرار دارند با زمانی که تنها و یا در انزوای اجتماعی هستند، از آرامش و حالت خوشایند بیشتری برخوردار هستند. بنابراین، این آرامش و حالت عاطفی مثبت می‌تواند تأثیر مثبتی بر کیفیت زندگی افراد داشته باشد. در پژوهش حاضر نیز دانش‌آموزان با ادراک از اینکه از طرف خانواده و دیگر افراد مهم مورد حمایت قرار گرفتند، شاهد بهبود کیفیت زندگی آنان بودیم. بنابراین، زمینه تعامل مؤثر دانش‌آموزان با معلم، همسالان و انواع محیط‌های یادگیری باید فراهم شود (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱: ۴۲). نتایج بخش دوم پژوهش، نشانگر تأثیر مثبت حمایت اجتماعی درک شده بر انگیزه مشارکت ورزشی دانش‌آموزان بود که با نتایج پژوهش رایا و دسی^۳ (۲۰۱۷)، و ططری و غلامیان (۱۴۰۰) همراستا بود. در همین راستا، قربان و همکاران (۲۰۱۹) بیان کردند بنا بر نظریه یادگیری اجتماعی، حمایت والدین می‌تواند نقشی کلیدی در انگیزه مشارکت دانش‌آموزان بازی کند. پاچلیس و تینسلی^۴ (۲۰۰۷) نیز اذعان داشتند حمایت اجتماعی والدین به طور مثبت با شرکت افراد در فعالیت بدنی مرتبط است. والدین می‌توانند با ارائه انواع مختلف حمایت اجتماعی بر مشارکت فرزندان خود در ورزش و فعالیت‌های بدنی اثر بگذارند (بیتز^۵ و همکاران، ۲۰۰۶؛ رایان و دسی، ۲۰۱۷). در برخی پژوهش‌ها به ارتباط مثبت با اندازه اثر متوسط بین حمایت والدین و شرکت کودکان در ورزش و فعالیت‌های بدنی اوقات فراغت اشاره شده است (ادکینز^۶ و همکاران ۲۰۰۴؛ سالیس^۷ و همکاران، ۱۹۹۹). این امر می‌تواند از طریق ارائه حمایت مستقیم و ملموس والدین (مانند ایاب و ذهاب کودک، ثبت نام کودک در باشگاه‌های ورزشی و یا تماشای کودکان حین فعالیت بدنی) و یا حمایت نامحسوس آنها (مانند تشویق کلامی، نگرش مثبت به فعالیت بدنی) محقق شود (ادواردسون و گوری^۸، ۲۰۱۰). همچنین، بررسی‌های نظام‌مند اخیر حاکی از آن است که حمایت خانواده می‌تواند به مشارکت بیشتر دانش‌آموزان در فعالیت بدنی در محیط مدرسه نیز بیانجامد که این موضوع نشان می‌دهد، نفوذ والدین فراتر از محیط خانه است (واسکیوس^۹ و همکاران، ۲۰۱۴). بنا بر آنچه گفته شد، در پژوهش حاضر نیز مشاهده شد که حمایت‌های اجتماعی صورت گرفته از سوی والدین و دیگر افراد مهم توانسته تأثیر قابل توجهی بر انگیزه مشارکت دانش‌آموزان در ورزش و فعالیت بدنی داشته باشد.

نتایج بخش سوم پژوهش نشان داد که انگیزه مشارکت ورزشی تأثیر مثبت و معناداری بر کیفیت زندگی دانش‌آموزان داشت که با نتایج برخی پژوهش‌ها همراستا است (آزادی و همکاران ۱۳۹۹، یازیچی‌اوقلو^{۱۰} و همکاران، ۲۰۱۲، موجیز^{۱۱} و همکاران، ۲۰۱۹). موجیز و همکارانش (۲۰۱۹) با بررسی ۴۱۷ کودک ۸ تا ۱۲ ساله به این نتیجه رسیدند که کودکان با انگیزه بیشتر و فعال‌تر به طور معناداری دارای کیفیت زندگی بهتری بودند. در پژوهش یازیچی‌اوقلو و همکاران (۲۰۱۲) نیز دو عامل مهم مشارکت در ورزش و حمایت خانواده جزء عواملی شناخته شد که در کیفیت زندگی افراد تأثیر معناداری داشت. انگیزش از

-
1. Camara & Padilla
  2. Dafaalla
  3. Ryan & Deci
  4. Pugliese & Tinsley
  5. Beets
  6. Adkins
  7. Sallis
  8. Edwardson & Gorely
  9. Vasques
  10. Yazicioglu
  11. Moeijes

دو منبع درونی و بیرونی سرچشمه می‌گیرد که هر دو منبع در ورزش دارای اهمیت هستند. به عقیده گیل^۱ و همکارانش (۲۰۲۱)، در ورزش‌های رقابتی و سطوح بالا، افراد بیشتر بر روی منابع انگیزش بیرونی تمرکز دارند، درحالی‌که در فعالیت‌های سطوح پایین و تفریحی، افراد بیشتر بر انگیزه‌های درونی متمرکز هستند و هدف آنها سرگرمی، سلامت جسمانی و روانی و همچنین بهبود کیفیت زندگی است. کیفیت زندگی، رابطه تنگاتنگ و نزدیکی با مفهوم زندگی خوب دارد؛ زیرا برخی از نشانگرهای اصلی زندگی خوب مانند تندرستی و بهداشت روانی مشابه کیفیت زندگی است. بنابراین، به نظر می‌رسد یکی از عواملی که با زندگی خوب و نیز کیفیت زندگی دانش‌آموزان در ارتباط است، انگیزه مشارکت ورزشی افراد می‌باشد که نتایج پژوهش حاضر نیز مؤید همین موضوع بود. در برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۱: ۴۱) نیز به این موضوع اشاره شده است که انگیزه دانش‌آموزان را باید از طریق کاوشگری در تلاش مداوم برای یافتن پاسخ پرسش‌هایی درباره پدیده‌ها، وقایع و روابط آن‌ها شکوفا و تقویت کرد. همچنین معلمان با شناخت و بسط ظرفیت‌های وجودی دانش‌آموزان و خلق فرصت‌های تربیتی و آموزشی، زمینه درک و انگیزه اصلاح مداوم موقعیت آن‌ها را فراهم نماید (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱: ۱۳).

در نهایت، آخرین بخش از نتایج پژوهش حاضر نشان داد که حمایت اجتماعی درک شده از طریق انگیزه مشارکت ورزشی بر کیفیت زندگی دانش‌آموزان تأثیر مثبت و غیرمستقیم دارد. به دلیل عدم بررسی این متغیر میانجی در پژوهش‌های پیشین امکان مقایسه نتایج وجود نداشت. می‌توان گفت هر فردی در زندگی خویش تلاش می‌کند تا برای رسیدن به استانداردهای کیفی زندگی، اقدامات مختلفی در زمینه بهداشت جسمانی و روانی انجام دهد که یکی از این اقدام‌ها، شرکت در فعالیت‌بدنی می‌باشد. در آموزه‌های اسلامی نیز بدن انسان هدیه و امانتی برای تکامل روح محسوب می‌شود. حفظ بدن از خطرها، آسیب‌ها، تقویت جسمانی و برقراری سلامت، تکلیف دینی و الهی می‌باشد. سلامت و تربیت بدنی به عنوان عاملی اساسی و مؤثر در توسعه فردی، اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و اقتصادی است و ابزاری برای رشد و پرورش انسان‌هایی سالم و توانمند جهت دستیابی به ابعادی از حیاب طیبه است (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱: ۲۹). به طور کلی در پژوهش حاضر نیز درک حمایت اجتماعی دانش‌آموزان از سوی خانواده و دیگر افراد مهم و همچنین داشتن انگیزه مناسب برای شرکت در فعالیت‌های بدنی، موجب گردید تا افراد گزارش مثبتی از کیفیت زندگی خود ارائه نمایند. به طور کلی، با توجه به نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود که به منظور افزایش حمایت اجتماعی دانش‌آموزان در جهت بهبود کیفیت زندگی آنان، والدین، معلمان ورزش، مربیان و ...، حمایت‌های مستقیم و غیرمستقیم بیشتری از دانش‌آموزان به عمل آورند. همچنین، به منظور افزایش انگیزه دانش‌آموزان، فراهم کردن فعالیت‌های جدید و نشاط‌انگیز، ایجاد جو انگیزاننده در کلاس‌های ورزشی، روش تدریس فعال مربی تربیت‌بدنی، محتوای جذاب و شاد درسی و تشویق و همراهی خانواده‌ها و بزرگسالان از مهمترین اقداماتی است که برای مشارکت بیشتر دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی می‌توان انجام داد.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به استفاده از ابزار خودگزارشی برای گردآوری اطلاعات اشاره نمود که ممکن است منجر به سوگیری یا خطا در پاسخگویی افراد گردد. از این‌رو پیشنهاد می‌شود از روش‌های دیگری همچون مصاحبه (ساختاریافته یا نیمه‌ساختاریافته) جهت گردآوری اطلاعات استفاده شود. از دیگر محدودیت‌های پژوهش می‌توان به محدود بودن جامعه به شهرستان ارومیه اشاره کرد که تعمیم‌پذیری نتایج را با محدودیت مواجه می‌سازد. بنابراین، پیشنهاد می‌شود پژوهش در سایر شهرها و یا به تفکیک جنسیت نیز صورت پذیرد. در این پژوهش تنها دانش‌آموزان مدارس دولتی مورد بررسی

1. Gill

قرار گرفتند. بنابراین تعمیم نتایج به تمام مدارس را محدودیت مواجه می‌سازد. بنابراین پیشنهاد می‌شود رد تحقیقات آتی دانش‌آموزان مدارس غیردولتی نیز مورد بررسی قرار بگیرند و مطالعات مقایسه‌ای نیز بسیار مناسب می‌باشد. در این پژوهش تناسب بین نمونه‌ها از منظر مقطع تحصیلی (متوسطه اول و دوم) و نیز جنسیت (زن و مرد) رعایت نشده است و نمونه‌ها به شیوه در دسترس انتخاب شدند. از این رو پیشنهاد می‌شود که در مطالعات آتی برای تعمیم‌پذیری بالای نتایج از سایر روش‌های نمونه‌گیری استفاده شود. همچنین در این پژوهش تنها انگیزه مشارکت ورزشی به عنوان متغیر میانجی مورد بررسی قرار گرفته شد که احتمال دارد سایر متغیرها نیز به عنوان میانجی تأثیرگذار باشند. به همین سبب، پیشنهاد می‌شود محققان آتی به بررسی سایر متغیرهای میانجی تأثیرگذار بر روابط حمایت اجتماعی و کیفیت زندگی و نیز بررسی سایر گروه‌های سنی بپردازند.

ملاحظات اخلاقی

تمام اصول اخلاقی در این پژوهش در تمامی مراحل از جانب نویسندگان رعایت شده است. همچنین این پژوهش بخشی از طرح پژوهشی درون دانشگاهی و دارای کد اخلاق از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه صنعتی شاهرود، به شناسه IR.SHAHROODUT.REC.1401.022 می‌باشد.

تضاد منافع

نویسندگان این مقاله، تصریح می‌کنند که هیچ‌گونه تضاد منافی در مطالعه حاضر وجود ندارد.

منابع مالی

نویسندگان در تمام مراحل این کار پژوهشی سهمی بودند و مسئولیت دقت و صحت مطالب مندرج در مقاله را می‌پذیرند. همچنین، نویسندگان از دانشگاه صنعتی شاهرود به جهت حمایت مالی قدردانی می‌نمایند.

تشکر و قدردانی

نویسندگان این مقاله، از دانشگاه صنعتی شاهرود برای حمایت مالی از انجام این تحقیق در قالب طرح پژوهشی با کد ۴۲۰۲۸، قدردانی می‌نمایند.

منابع

۱. آزادی، ستاره، آقایی، سیدسعید و قدیمی، بهرام. (۱۳۹۹). سنجش رابطه بین مشارکت در ورزش همگانی و کیفیت زندگی زنان و مردان سالمند شهر تهران. *پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر*، ۹(۱۷)، ۱۸۵-۲۰۹. https://csr.basu.ac.ir/article_3749.html
۲. آقاخان‌بابائی، مریم و پورسلطانی‌زرنندی، حسین. (۱۳۹۶). نقش میانجی خودکارآمدی در رابطه بین محیط ادراک شده و حمایت اجتماعی با مشارکت در فعالیت بدنی دانشجویان. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۵(۱۲)، ۱۷۱-۱۸۸. <https://doi.org/10.22089/res.2017.943>
۳. آوریده، سولماز، اسدی‌مجره، سامره، مقتدر، لیل، عابدینی، مریم و میربلوک‌بزرگی، عباس. (۱۳۹۸). نقش واسطه‌ای حمایت اجتماعی ادراک شده در تأثیر بخشودگی بین فردی بر سلامت اجتماعی در دانشجویان. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۲۰(۱)، ۷۱-۸۰. <https://www.sid.ir/paper/163869/fa>
۴. بای، ناصر و اصفهانی‌نیا، اکرم. (۱۳۹۸). مدل‌یابی اثر حمایت اجتماعی والدین، شایستگی ادراک شده و جو مدرسه بر لذت از شرکت در فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان دختر. *پژوهش در ورزش تربیتی*، ۷(۱۶): ۳۰۷-۳۲۶. <https://doi.org/10.22089/res.2018.5783.1448>

۵. برزمینی، لیللا. باباپورواجاری، مریم. خوارزمی‌رحیم‌آبادی، رحمت‌الله. (۱۳۹۴). شادی و نشاط (مفاهیم، نظریه‌ها، عوامل مؤثر) با تأکید بر شاداب‌سازی مدارس. انتشارات بلور، گیلان، رشت، چاپ اول، ۹۶-۱.
۶. برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران. (۱۳۹۱). شورای عالی آموزش و پرورش، ۶۹-۱.
۷. بشارت، محمدعلی، کشاورز، سمیرا، غلامعلی‌لواسانی، مسعود و عربی، الهام. (۱۳۹۷). نقش واسطه‌ای حمایت اجتماعی ادراک شده در رابطه بین روان‌سازهای ناسازگار اولیه و کیفیت زندگی. *مجله روانشناسی*، ۲۲(۳)، ۲۵۶-۲۷۰.
<http://iranapsy.ir/Article/13970904165766>
۸. پسران‌رزاق، سعید، نوابخش، مهرداد و اسماعیلی، رضا (۱۳۹۹). تحلیل تطبیقی تمرکز بر ابعاد اجتماعی کیفیت زندگی در مقایسه با ابعاد اقتصادی و مالی در برنامه‌های توسعه در ایران. *اقتصاد مالی*، ۱۴(۵۲)، ۱۷۵-۱۹۶.
https://ecj.ctb.iau.ir/article_679613.html
۹. تازیکی، طیب، مؤمنی، خدامراد، کرمی، جهانگیر و افروز، غلامعلی. (۱۴۰۰). پیش‌بینی‌های کیفیت زندگی و بهزیستی روان‌شناختی مادران دانش‌آموزان کم‌توان ذهنی با میانجی‌گری حمایت اجتماعی ادراک شده مادر. *ماهنامه علوم روان‌شناختی*، ۲۰(۱۰۴)، ۱۳۴۵-۱۳۶۱.
<http://psychologicalscience.ir/article-1-1187-fa.html>
۱۰. تجلی، پگاه، تقی‌زاده، سیده‌زهرا و صادقی‌افجه، زهره. (۱۴۰۰). مدل‌یابی اشتیاق تحصیلی بر اساس جو مدرسه و کیفیت زندگی با میانجی‌گری خودتنظیمی در دانش‌آموزان. *انجمن جامعه‌شناسی آموزش و پرورش*، ۱۴(۱)، ۱۰۱-۱۱۰.
<http://islamiclifej.com/article-1-818-fa.html>
۱۱. تراب مستعدی، مریم و ساعت‌چیان، وحید. (۱۳۹۷). اثربخشی فعالیت‌های انجمن ورزشی مدرسه بر کیفیت زندگی و عزت نفس دانش‌آموزان دختر با آسیب‌های بینایی. *مطالعات روانشناسی ورزشی*، ۷(۲۵)، ۱۴۹-۱۶۰.
<https://doi.org/10.22089/spsyj.2018.5205.1538>
۱۲. تمنائی‌فر، محمدرضا، لیث، حکیمه و منصوری‌نیک، اعظم. (۱۳۹۲). رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده با خودکارآمدی در دانش‌آموزان. *یافته‌های نو در روان‌شناسی (روان‌شناسی اجتماعی)*، ۸(۲۸): ۳۱-۳۹.
<https://www.sid.ir/paper/175003/fa>
۱۳. جوادی‌پور، محمد. (۱۳۹۸). توصیف برنامه درسی شاخه نظری در ایران. *دانشنامه ایرانی برنامه درسی*، ۱(۱)، ۱-۱۰.
<http://www.daneshnamehicsa.ir/News//120894>
۱۴. جورکش، اعظم. (۱۳۹۸). بررسی رابطه کیفیت تعامل دانش‌آموز با کیفیت زندگی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری. *فصلنامه روانشناسی علوم اجتماعی و علوم تربیتی*، ۳(۱)، ۳۵-۳۹.
<https://civilica.com/doc/1547059>
۱۵. چمن‌پیرا، محبوبه، خدایاری، عباس، هنری، حبیب، امیرتاش، علی‌محمد و اشرف‌گنجوی، فریده. (۱۳۹۸). ساخت و اعتباریابی مقیاس انگیزه مشارکت ورزشی کارکنان. *فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی*، ۱۰(۳۸)، ۹۷-۱۲۵.
<https://doi.org/10.22054/jem.2020.44269.1934>
۱۶. حقیقتیان، منصور. (۱۳۹۳). عوامل اجتماعی مؤثر بر کیفیت زندگی زنان شهر اصفهان. *مطالعات توسعه اجتماعی ایران*، ۶(۲)، ۸۱-۸۹.
<https://www.sid.ir/paper/231912/fa>
۱۷. خوش‌صفت، سکینه. (۱۳۹۷). مدرسه شاد، سازه‌های نرم و سخت. *رشد مدیریت مدرسه*، ۱۶(۳)، ۲۴-۲۷.
<https://www.roshdmag.ir/fa/article/20938>
۱۸. دهقانی، ماهرخ و عزیزیان‌کهن، نسرین. (۱۳۹۹). نقش انگیزش مشارکت ورزشی و حمایت تحصیلی در پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری. *فصلنامه ناتوانی‌های یادگیری*، ۹(۳)، ۵۲-۷۶.
https://jld.uma.ac.ir/article_921.html?lang=fa
۱۹. ربانی‌خوراسگانی، علی و کیانپور، مسعود. (۱۳۸۶). مدل پیشنهادی سنجش کیفیت زندگی (مطالعه موردی: شهر اصفهان). *نشریه زبان و ادبیان فارسی دانشگاه خوارزمی، ویژه‌نامه علوم اجتماعی*، ۴، ۱۵(۵۸)، ۶۷-۱۰۸.
<https://www.sid.ir/paper/8738/fa>
۲۰. روحی، فاطمه، زارع، حسین و آخوندی، نیلا. (۱۳۹۶). رابطه زبان بدن با ادراک تعامل اجتماعی. *ساخت اجتماعی*، ۶(۱)، ۱۴۷-۱۵۶.
<https://www.sid.ir/paper/237176/fa>
۲۱. زاهدباлян، عادل، کریمیان‌پور، غفار و دشتی، ادريس. (۱۳۹۶). نقش کیفیت زندگی در مدرسه و خودپنداره تحصیلی در اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان پایه پنجم و ششم ابتدایی شهرستان ثلاث‌باباجانی. *رویکردهای نوین آموزشی*، ۱۲(۲)، ۷۵-۹۱.
https://nea.ui.ac.ir/article_21751_en.html

۲۲. زرافشان، علی. (۱۳۹۵). اهمیت دوره متوسطه در تشکیل هویت مستقل دانش‌آموزان. خبرگزاری دانشجو. کد خبر: ۵۲۶۶۸۱.
<https://www.shahrekhbar.com/news/1468936500486653>
۲۳. سعیدی، زهرا و فرحبخش، کیومرث. (۱۳۹۵). رابطه کیفیت زندگی، سبک زندگی، عملکرد تحصیلی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه اصفهان. *راهبردهای آموزش در علوم پزشکی*، ۹(۳)، ۱۷۶-۱۸۵.
<http://edcbmj.ir/article-1-998-fa.html>
۲۴. شعبان‌زاده، افسانه، زارع‌بهرام‌آبادی، مهدی، حاتمی، حمیدرضا و زهراکار، کیانوش. (۱۳۹۲). بررسی رابطه میان سبک‌های مقابله با استرس و حمایت اجتماعی با کیفیت زندگی زنان سرپرست خانوار شهر تهران. *زن و جامعه (جامعه‌شناسی زنان)*، ۴(۴)، ۱-۲۱.
https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_373.html
۲۵. شمس، فرحناز، احسانی، محمد، صفاری، مرجان و عرفوزاد، شهرام. (۱۴۰۰). پیامدهای مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی مدارس ایران. *فصلنامه علوم ورزش، آماده انتشار*.
https://ssqj.karaj.iau.ir/article_686054.html
۲۶. ططری، منوچهر و غلامیان، مژگان. (۱۴۰۰). ارائه مدل ارتباطی حمایت اجتماعی درک شده و مهارت‌های ارتباطی با نحوه گذراندن اوقات فراغت دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های تهران. *مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی*، ۸(۴)، ۲۱-۳۰.
https://sportmedia.journals.pnu.ac.ir/article_7301.html
۲۷. عزیزیان‌کهن، نسرین، دهقانی، ماهرخ و مؤمنی‌فر، فهمیه. (۱۴۰۰). تأثیر خودپنداره تحصیلی بر اشتیاق تحصیلی با نقش واسطه‌ای انگیزش مشارکت ورزشی در بین دانش‌آموزان. *فصلنامه روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه*، ۱۰(۱)، ۱۱۶-۱۳۱.
https://jisp.uma.ac.ir/article_1132.html?lang=fa
۲۸. غفاری، غلامرضا و شیرعلی، ابرهیم. (۱۳۹۷). سنجش کیفیت زندگی مردن شهر تهران براساس پرسشنامه استاندارد سازمانی جهانی سلامت WHO-QOL-BREF. *جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه*، ۷(۱)، ۱۲۵-۱۵۰.
<https://civilica.com/doc/1228343>
۲۹. قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶-۱۴۰۰). (۱۳۹۶)
<https://rc.majlis.ir/fa/law/show/1014547>
۳۰. قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران. (۱۳۸۳). مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی،
<https://rc.majlis.ir/fa/law/show/94202>
۳۱. کارشکی، حسین، مؤمنی‌مهمویی، حسین و قریشی، بهجت. (۱۳۹۳). مقایسه انگیزش تحصیلی و کیفیت زندگی دانش‌آموزان پسر مشمول ارزشیابی توصیفی با ارزشیابی سنتی. *پژوهش در برنامه‌ریزی درسی*، ۱۱(۱۳)، ۱۰۴-۱۱۴.
https://journals.iau.ir/article_534319.html?lang=en
۳۲. کارگروه مطالعاتی سرآمد. (۱۳۹۰). مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی ایران. انتشارت تیک.
۳۳. کلدی، علیرضا و سلحشوری، پروانه. (۱۳۹۱). پروانه بررسی تأثیر حمایت اجتماعی بر توانمندسازی زنان. *مطالعات توسعه اجتماعی ایران*، ۴(۴)، ۲۲-۷.
https://jisds.srbiau.ac.ir/article_1871.html?lang=en
۳۴. کیان، مرجان و یاسمی، صدیقه. (۱۳۹۹). سنجش کیفیت زندگی دانش‌آموزان دختر پایه ششم ابتدایی در مدرسه. *پژوهش در آموزش ابتدایی*، ۲(۳)، ۱۶-۲۴.
https://reek.cfu.ac.ir/article_1275.html?lang=fa
۳۵. گنجی، محمد و الماسی‌بیدگلی، احسان. (۱۳۹۱). مطالعه وضعیت کیفیت فرهنگی و اجتماعی زندگی شهروندان، *فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات*، ۸(۲۷)، ۱۹۵-۱۷۱.
<https://www.sid.ir/paper/118274/fa>
۳۶. لطیفی، زهره، کیانی، مهنوش و یوسفی، زهرا. (۱۳۹۸). مدل‌سازی معادلات ساختاری امید به زندگی سالمندان بر اساس حساسیت اضطرابی حمایت اجتماعی و ادراک درد. *مجله سالمندی ایران*، ۱۴(۲)، ۱۸۸-۱۹۹.
<http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-1258-fa.html>
۳۷. محقق، پگاه، روزبهرانی، نسرین، وکیلان، کتابون و رادپور، منوچهر. (۱۳۹۹). بررسی ارتباط حمایت اجتماعی ادراک‌شده با سبک زندگی ارتقا‌دهنده سلامت در زنان شرکت‌کننده در برنامه تشخیص زودرس سرطان پستان. *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*، ۲۶(۴)، ۴۶۴-۴۷۷.
<http://ijpcp.iuims.ac.ir/article-1-3159-fa.html>
۳۸. محمدخواه‌جیرانی، فاطمه. (۱۴۰۰). بررسی نقش مشارکت در ورزش‌های گروهی و انفرادی در کیفیت زندگی بیماران بهبودیافته از اعتیاد. *جامعه‌شناسی و مدیریت سبک زندگی*، ۶(۱۶)، ۳۳۳-۳۵۷.
https://sls.tabrizu.ac.ir/article_13420.html?lang=en

۳۹. مرادی، وحید، خیدان، حاتمی و مرادی، جلیل (۱۳۹۶). ارتباط انگیزه مشارکت ورزشی و رضایتمندی ورزشکاران رشته‌های منتخب ورزشی. *مطالعات روانشناسی ورزشی*، ۶(۱۹)، ۴۳-۵۶. <https://doi.org/10.22089/spsyj.2017.2551.1264>
۴۰. معروفی، یحیی و محمدی، محمدحسن. (۱۳۹۸). نقش تعدیل‌کنندگی جو یادگیری در تأثیر کیفیت زندگی در مدرسه بر خودکارآمدی دانش‌آموزان. *فصلنامه مدیریت مدرسه*، ۷(۴)، ۱۰۰-۱۲۰. <https://www.sid.ir/paper/378814/fa>
۴۱. مؤمنی‌مهمویی، حسین. کرمی، مرتضی و مشهدی، علی. (۱۳۹۶). رابطه خودکارآمدی معلمان با کیفیت زندگی در مدرسه، انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. *مهارت‌های روان‌شناسی تربیتی*، ۸(۲)، ۵۸-۷۲. https://psyedu.tonekabon.iau.ir/article_602204.html
۴۲. نجات، سحرناز، منتظری، علی، هلاکویی‌نایینی، کورش، کاظم، محمد و مجدزاده، سیدرضا. (۱۳۸۵). استانداردسازی پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان جهانی بهداشت (WHOQOL-BREF): ترجمه و روان‌سنجی گونه ایرانی. *مجله دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی*، ۴(۱)، ۱۲-۱۰۴. <http://sjsph.tums.ac.ir/article-1-187-fa.html>
۴۳. نصیری‌ولیک‌بنی، فخرالسادات و عبدالملکی، شوبو. (۱۳۹۵). تبیین ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده با کیفیت زندگی با نقش میانجی استرس ادراک شده در زنان سرپرست خانوار شهر سنندج. *جامعه‌شناسی کاربردی (مجله پژوهشی علوم انسانی دانشگاه اصفهان)*، ۲۷(۴)، ۹۹-۱۱۶. <https://www.sid.ir/paper/154835/fa>
۴۴. هادی، نگین، منظری، علی و بهبودی، الهه. (۱۳۸۹). کیفیت زندگی مرتبط با سلامت در بیماران مزمن کبدی. *فصلنامه پایش*، ۹(۲)، ۱۶۵-۱۷۲. http://payeshjournal.ir/browse.php?a_id=576&sid=1&slc_lang=en

منابع انگلیسی

- Adkins, S., Sherwood, N. E., Story, M., & Davis, M. (2004). Physical activity among African-American girls: the role of parents and the home environment. *Obesity research*, 12(S9), 38S-45S. <https://doi.org/10.1038/oby.2004.267>
- Aghakhanbabaei, M., & Poorsoltani Zarandi, H. (2017). The role of self-efficacy as a mediator between perceived environment and social support with physical activity participation among students. *Research in Educational Sport*, 5(12), 171-188. (Persian). <https://doi.org/10.22089/res.2017.943>
- Alsubaie, M. M., Stain, H. J., Webster, L. A. D., & Wadman, R. (2019). The role of sources of social support on depression and quality of life for university students. *International Journal of Adolescence and Youth*, 24(4), 484-496. <https://doi.org/10.1080/02673843.2019.1568887>
- Avarideh, S., Asadi Majra, S., Moghtader, L., Abedini, M., & MirbulokBozuri, A. (2018). The mediating role of perceived social support in the effect of interpersonal forgiveness on social health in college students. *Knowledge and research in applied psychology*. 20(1), 71-80. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/163869/fa>
- Azadi, S., Aghaei, S.S., & Ghadimi, B. (2019). Measuring the relationship between participation in public sports and the quality of life of elderly men and women in Tehran. *Contemporary Sociological Research*, 9(17), 185-209. (Persian). https://csr.basu.ac.ir/article_3749.html
- Aziz, Y., Khan, A. Y., Shahid, I., & Khan, M. A. (2020). Quality of life of students of a private medical college. *Pakistan journal of medical sciences*, 36(2), 255-259. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6994898/>
- Azizian Kohan, N., Dehghani, M., & Momenifar, F. (2021). The Impact of academic self-concept on academic enthusiasm with the mediating role of sports participation motivation among students. *Journal of School Psychology and Institutions*, 10(1), 116-131. (Persian). <https://doi.org/10.22098/JSP.2021.1132>

8. Bai, N., & Esfehni Nia, A. (2019). Modeling effect of parents social support, perceived competence and school climate on pleasure from participation in physical activity of female students. *Research on Educational Sport*, 7(16), 307-326. (Persian). <https://doi.org/10.22089/res.2018.5783.1448>
9. Barzamini, L., Babapurwajari, M., Khwarazmi Rahimabadi, R. (2014). Joy and happiness (concepts, theories, effective factors) with an emphasis on the rejuvenation of schools. Bloor Publications, Gilan, Rasht, first edition, 1-96 (Persian).
10. <https://doi.org/10.5993/AJHB.30.3.6>
11. Besharat, M.A., Keshavarz, S., GholamAliLavasani, M., & Arabi, E. (2017). The mediating role of perceived social support in the relationship between early maladaptive psychological structures and quality of life. *Journal of psychology*, 22(3), 256-270. (Persian). <http://iranapsy.ir/Article/13970904165766>
12. Camara, M., Bacigalupe, G., & Padilla, P. (2017). The role of social support in adolescents: are you helping me or stressing me out?. *International Journal of Adolescence and Youth*, 22(2), 123-136. <https://doi.org/10.1080/02673843.2013.875480>
13. Chamanpira, M., Khodayari, A., Honari, H., Amirtash, A.M., & Ashraf Ganjouei, F. (2019). Construction and validation of measurement for employees' sport participation motivations. *Quarterly of Educational Measurement*, 10(38), 97-125. (Persian). <https://doi.org/10.22054/jem.2020.44269.1934>
14. Chin, W. W. (1998). The partial least squares approach to structural equation modeling. *Modern methods for business research*, 295(2), 295-336. <https://psycnet.apa.org/record/1998-07269-010>
15. Dafaalla, M., Farah, A., Bashir, S., Khalil, A., Abdulhamid, R., Mokhtar, M., ... & Abdalrahman, I. (2016). Depression, anxiety, and stress in sudanese medical students: a cross sectional study on role of quality of life and social support. *Am J Educ Res*, 4(13), 937-942. <http://article.scieducationalresearch.com/pdf/EDUCATION-4-13-4.pdf>
16. Dehghani, M., & Azizian Kohan, N. (2020). The role of sport participation motivation and academic support in predicting academic vitality in students with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 9(3), 52-76. (Persian). https://jld.uma.ac.ir/article_921.html?lang=en
17. Edwardson, C. L., & Gorely, T. (2010). Parental influences on different types and intensities of physical activity in youth: A systematic review. *Psychology of Sport and exercise*, 11(6), 522-535. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2010.05.001>
18. Excellent study group. (2011). Theoretical foundations of the fundamental transformation in the public formal education system of the Islamic Republic of Iran. Tick Publishing. (Persian).
19. Fornell, C. and Larcker, D.F. (1981) Evaluating Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39-50. <https://doi.org/10.2307/3151312>
20. Ghafari, G., & Shirali, E. (2017). Measurement of the quality of life of dying in Tehran city based on WHO-QOL-BREF international health organizational standard questionnaire. *Economic Sociology and Development*, 7(1), 125-150. (Persian). <https://civilica.com/doc/1228343/>
21. Ghanji, M., & Almasi-Bidgoli, E. (2011). Studying the status of the cultural and social quality of citizens' lives, *the quarterly journal of the Iranian Association for Cultural and Communication Studies*, 8(27), 171-195. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/118274/fa>
22. Gill, D. L., Reifsteck, E. J., & Madrigal, L. (2021). From sport psychology to sport and exercise psychology: A 40-year update. *Kinesiology Review*, 10(3), 301-307. <https://doi.org/10.1123/kr.2021-0020>
23. Hadi, N., Montazeri, A., & Behboodi E. (2010). Assessment of health related quality of life in chronic Liver disease patients. *Payesh*, 9(2), 165-172. (Persian). <http://payeshjournal.ir/article-1-576-en.htm>
24. Haghghatian, M. (2013). Social factors affecting the quality of life of Isfahan women. *Iran's social development studies*, 6(2), 81-89. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/231912/fa>

25. Hair, J. F., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2011). PLS-SEM: Indeed a silver bullet. *Journal of Marketing theory and Practice*, 19(2), 139-152. <https://doi.org/10.2753/MTP1069-6679190202>
26. Henseler, J., Ringle, C. M., & Sinkovics, R. R. (2009). The use of partial least squares path modeling in international marketing. In *New challenges to international marketing*. Emerald Group Publishing Limited. 277-319. [https://doi.org/10.1108/S1474-7979\(2009\)0000020014](https://doi.org/10.1108/S1474-7979(2009)0000020014)
27. Hulland, J. (1999). Use of partial least squares (PLS) in strategic management research: A review of four recent studies. *Strategic management journal*, 20(2), 195-204. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1097-0266\(199902\)20:2<195::AID-SMJ13>3.0.CO;2-7](https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-0266(199902)20:2<195::AID-SMJ13>3.0.CO;2-7)
28. Ikiz, F. E., & Cakar, F. S. (2010). Perceived social support and self-esteem in adolescence. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 2338-2342. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.07.460>
29. Javadipour, M. (2018). Description of theoretical branch curriculum in Iran. *Iranian Encyclopedia of Curriculum*, 1(1) 1-10. (Persian). <http://www.daneshnamehicsa.ir/News//120894>
30. Johnson, C. E., Erwin, H. E., Kipp, L., & Beighle, A. (2017). Student perceived motivational climate, enjoyment, and physical activity in middle school physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 36(4), 398-408. <http://doi.org/10.1123/jtpe.2016-0172>.
31. Jorkesh, A. (2018). Investigating the relationship between the quality of student interaction and the quality of life of students with learning disabilities. *Quarterly Journal of Psychology, Social Sciences and Educational Sciences*, 3(1), 35-39. (Persian). <https://civilica.com/doc/1547059>.
32. Kaldi, A., & Salahshouri, P. (2013). The Investigation of Social Support's Effect on Women Empowerment. *Journal of Iranian Socail Development Studies*, 4(4), 7-22. (Persian). https://jjsds.srbiau.ac.ir/article_1871.html?lang=en
33. Karshaky, H., Momeni Mahmoudi, H., & Qureishi, B. (2014). Comparison of educational motivation and quality of life of male students, subjected to descriptive evaluation with the traditional evaluation. *Research in Curriculum Planning*. 11(13), 104-114. (Persian). https://journals.iau.ir/article_534319.html?lang=en.
34. Khoshsefat, S. (2017). Happy school, soft and hard structures. *School Management Growth*, 16(3), 24-27. (Persian). <https://www.roshdmag.ir/fa/article/20938>
35. Kian, M., & Yasemi, S. (2020). Assesment quality of life in the sixth grade elementary school students. *Research in Elementary Education*, 2(3), 16-24. (Persian). https://reek.cfu.ac.ir/article_1275.html?lang=fa
36. Kline, P. (2014). *An easy guide to factor analysis*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315788135>
37. Langeland, E., & Wahl, A. K. (2009). The impact of social support on mental health service users' sense of coherence: A longitudinal panel survey. *International journal of nursing studies*, 46(6), 830-837. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2008.12.017>
38. Latifi, Z., Kiani, M., & Yousefi, Z. (2019). The Structural Equation Modeling of the Older People's Life Expectancy Based On the Anxiety Sensitivity, Social Support, and Pain Perception. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*, 14 (2), 188-199. (Persian). <http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-1258-fa.html>
39. Law of the Fourth Economic, Social and Cultural Development Program of the Islamic Republic of Iran. (2004). Islamic Council Research Center. (Persian). <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/94202>.
40. Li, J., Han, X., Wang, W., Sun, G., & Cheng, Z. (2018). How social support influences university students' academic achievement and emotional exhaustion: The mediating role of self-esteem. *Learning and individual differences*, 61, 120-126. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2017.11.016>
41. Lu, L., Xu, D. D., Liu, H. Z., Zhang, L., Ng, C. H., Ungvari, G. S., ... & Xiang, Y. T. (2018). Internet addiction in Tibetan and Han Chinese middle school students: prevalence, demographics and quality of life. *Psychiatry research*, 268, 131-136. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2018.07.005>

42. Maroufi, Y., & Mohammadi, M.H. (2018). The moderating role of learning atmosphere in the effect of quality of life at school on students' self-efficacy. *Journal of School Administration*, 4(7), 100-120. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/378814/fa>.
43. Moeijes, J., van Busschbach, J. T., Bosscher, R. J., & Twisk, J. W. (2019). Sports participation and health-related quality of life: a longitudinal observational study in children. *Quality of life research*, 28, 2453-2469. <https://doi.org/10.1007/s11136-019-02219-4>
44. Mohaghegh, P., Roozbahani, N., Vakilian, K., Radpour, M. (2021). Relationship of Perceived Social Support with Health-Promoting Lifestyle in Women Participating in National Breast Cancer Early Detection Program. *IJPCP*, 26 (4), 464-477. (Persian). <http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-3159-fa.html>
45. Mohammadkhah jeirany, F. (2021). The role of participation group and individual sports in the quality of life of patients recovering from addiction, *Sociology of sport*, 7(18), (Persian). https://sls.tabrizu.ac.ir/article_13420.html?lang=en
46. Momeni Mahmoudi, H., Karami, M., & Mashhadi, A. (2017). Relationship between teacher self-efficacy with quality of life in school, achievement motivation and academic achievement students. *Quarterly Journal of Educational Psychology*, 8(2), 58-72. (Persian). https://psyedu.tonekabon.iau.ir/article_602204.html?lang=en
47. Moradi, J. (2017). Relationship between Sports Participation Motivation and Satisfaction of Sports Selected Fields. *Sport Psychology Studies*, 6(19), 43-56. (Persian). <https://doi.org/10.22089/spsyj.2017.2551.1264>
48. Nasirivalik-Bani, F.S., & AbdalMalki, Sh. (2015). Explaining the relationship between perceived social support and quality of life with the mediating role of perceived stress in female heads of households in Sanandaj. *Applied Sociology (Isfahan University Humanities Research Journal)*, 27(4), 116-99. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/154835/fa>
49. National curriculum of the Islamic Republic of Iran. (2011). Supreme Council of Education, 69-1. (Persian).
50. Nejat, S., Montazeri, A., Holakouie Naieni, K., Mohammad, K., & Majdzadeh, S. (2006). The World Health Organization quality of Life (WHOQOL-BREF) questionnaire: Translation and validation study of the Iranian version. *Sjsph*, 4 (4), 1-12. (Persian). <http://sjsph.tums.ac.ir/article-1-187-fa.html>
51. PesaranRazagh, S., Navabakhsh, M., & Esmaili, R. (2019). Comparative analysis focusing on the social dimensions of the quality of life compared to the economic and financial dimensions in development programs in Iran. *Financial Economics*, 14(52): 175-196. (Persian). https://ecj.ctb.iau.ir/article_679613.html
52. Pugliese, J., & Tinsley, B. (2007). Parental socialization of child and adolescent physical activity: a meta-analysis. *Journal of family psychology*, 21(3), 331-343. DOI: 10.1037/0893-3200.21.3.331
53. Qurban, H., Wang, J., Siddique, H., Morris, T., & Qiao, Z. (2019). The mediating role of parental support: The relation between sports participation, self-esteem, and motivation for sports among chinese students. *Current Psychology*, 38(2), 308-319. DOI: 10.1007/s12144-018-0016-3
54. Rabbani Khorasgani, A., & Kianpour, M. (1386). The proposed model for measuring the quality of life (case study: Isfahan city). Persian Language and Literary Journal of Kharazmi University, *Social Sciences Special Issue 4*, 15(58), 67-108. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/8738/fa>
55. Rohi, F., Zare, H., & Akhondi, N. (2016). The relationship between body language and the perception of social interaction. *Social Cognition*, 6(1): 147-156. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/237176/fa>
56. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2017). *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. Guilford Publications. DOI: 10.7202/1041847ar
57. Saçlı Uzunöz, F. (2015). Motives for Physical Activity Participation in Turkish Primary School Students. *Educational Research and Reviews*, 10(24), 2944-2952. DOI:10.5897/ERR2015.2487

58. Saedi, Z., & Farahbakhsh K. (2016). Relation among Quality of Life, Life Style, Academic Performance with Academic Achievement in Isfahan University of Medical Sciences student's. *Educ Strategy Med Sci*, 9(3), 176-185. (Persian). <http://edcbmj.ir/article-1-998-fa.html>
59. Sallis, J. F., Calfas, K. J., Alcaraz, J. E., Gehrman, C., & Johnson, M. F. (1999). Potential mediators of change in a physical activity promotion course for university students: Project GRAD. *Annals of Behavioral Medicine*, 21, 149-158. <https://doi.org/10.1007/BF02908296>
60. Shabanzadeh, A., Zare-Bahram-Abadi, M., Hatami, H., & Zaharakar, K. (2012). Investigating the relationship between stress coping styles and social support with the quality of life of female heads of households in Tehran. *Women and society (sociology of women)*, 4(4), 1-21. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/169214/fa>
61. Shams, F., Ehsani, M., Saffari, M., & Aroufzad, Sh. (2021). Consequences of Students Participation in Sports activities at Schools of Iran. *Sport Sciences Quarterly, Ready to publish*. (Persian). https://ssqj.karaj.iau.ir/article_686054.html
62. Sliwa, J., & Freiwald, W. A. (2017). A dedicated network for social interaction processing in the primate brain. *Science*, 356(6339), 745-749. DOI:10.1126/science.aam6383
63. Slutzky, C. B., & Simpkins, S. D. (2009). The link between children's sport participation and self-esteem: Exploring the mediating role of sport self-concept. *Psychology of Sport and Exercise*, 10(3), 381-389. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2008.09.006>
64. Spivey, C. A., Stallworth, S., Olivier, E., & Chisholm-Burns, M. A. (2020). Examination of the relationship between health-related quality of life and academic performance among student pharmacists. *Currents in Pharmacy Teaching and Learning*, 12(11), 1304-1310. <https://doi.org/10.1016/j.cptl.2020.04.032>
65. Tajali, P., Taghizadeh, S.Z., & Sadeghi Afjeh, Z. (2021). Modeling academic enthusiasm based on school atmosphere and quality of life with the mediation of self-regulation in students. *Association of Sociology of Education*, 14 (1), 101-110. (Persian). <http://islamiclifej.com/article-1-818-fa.html>
66. Tamnai Far, M.R., Leith, H., & Mansourinik, A. (2012). The relationship between perceived social support and self-efficacy in students. *New findings in psychology (Social psychology)*, 8(28), 31-39. (Persian). <https://www.sid.ir/paper/175003/fa>
67. Tannenbaum, C., Ahmed, S., & Mayo, N. (2007). What drives older women's perceptions of health-related quality of life?. *Quality of Life Research*, 16, 593-605. <https://doi.org/10.1007/s11136-006-9148-2>
68. Tatari, M., & Gholamian, M. (2021). Presenting Communication Model of Perceived Social Support and Communication Skills with How to Spend Leisure Time of Female High School Students in Tehran. *Communication Management in Sports Media*, 8(4), 21-30. (Persian). DOI: 10.30473/JSM.2020.53307.1423
69. Taziki T, Momeni Kh.M, Karami J, Afroz Gh. (2021). Predictors the quality of life and psychological well-being of mothers of students with intellectual disability mediated by the mother's perceived social support. *J of Psychological Science*, 20(104), 1345-1361. (Persian). <https://psychologicalscience.ir/article-1-1187-fa.html>
70. Tenenhaus, M., Amato, S., & Esposito Vinzi, V. (2004, June). A global goodness-of-fit index for PLS structural equation modelling. In *Proceedings of the XLII SIS scientific meeting*, 1(2), 739-742. [https://www.scirp.org/\(S\(351jmbntvnsjt1aadkposzje\)\)/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=1960154](https://www.scirp.org/(S(351jmbntvnsjt1aadkposzje))/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=1960154)
71. The law of the sixth five-year economic, social and cultural development program of the Islamic Republic of Iran (2017-2021). (2016). (Persian). <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/1014547>
72. Torab Mostaedy, M., & Saatchian, V. (2018). Effectiveness of the activities of the schools sport association on the quality of life and self-esteem of female students with visual impairment. *Sport Psychology Studies*, 7(25), 149-160. (Persian). <https://doi.org/10.22089/spsyj.2018.5205.1538>

73. Vasques C, Magalhaes P, Cortinhas A, Mota P, Leitao J, & Lopes VP. (2014). Effects of intervention programs on child and adolescent BMI: A meta-analysis study. *Journal of Physical Activity & Health*, 11(2), 426-444. DOI: [10.1123/jpah.2012-0035](https://doi.org/10.1123/jpah.2012-0035)
74. Vazquez, I., Valderrábano, F., Fort, J., Jofré, R., López-Gómez, J. M., Moreno, F., & Sanz-Guajardo, D. (2005). Psychosocial factors and health-related quality of life in hemodialysis patients. *Quality of Life Research*, 14, 179-190. <https://doi.org/10.1007/s11136-004-3919-4>
75. Wang, J., Mann, F., Lloyd-Evans, B., Ma, R., & Johnson, S. (2018). Associations between loneliness and perceived social support and outcomes of mental health problems: a systematic review. *BMC psychiatry*, 18(1), 1-16. <https://doi.org/10.1186/s12888-018-1736-5>
76. Winkler, L. A. D., Christiansen, E., Lichtenstein, M. B., Hansen, N. B., Bilenberg, N., & Støving, R. K. (2014). Quality of life in eating disorders: a meta-analysis. *Psychiatry research*, 219(1), 1-9. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2014.05.002>
77. World Health Organization. (1996). *WHOQOL-BREF: introduction, administration, scoring and generic version of the assessment: field trial version, December 1996* (No. WHOQOL-BREF). World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/63529/WHOQOL-BREF.pdf?sequ>
78. Yazicioglu, K., Yavuz, F., Goktepe, A. S., & Tan, A. K. (2012). Influence of adapted sports on quality of life and life satisfaction in sport participants and non-sport participants with physical disabilities. *Disability and health Journal*, 5(4), 249-253. <https://doi.org/10.1016/j.dhjo.2012.05.003>
79. Zahed Babolan, A., Karimianpour, G., & Dashti, A. (2017). Role of life quality in school and academic self-concept on academic engagement in salas babajani fifth and sixth grade students. *New Educational Approaches*, 12(1), 75-91. (Persian). https://nea.ui.ac.ir/article_21751_en.html
80. Zarafshan, A. (2015). The importance of secondary school in forming the independent identity of students. Student news agency. News code: 526681. (Persian). <https://www.shahrekhabar.com/news/1468936500486653>
81. Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of personality assessment*, 52(1), 30-41. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5201_2